

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20170630-243)

betreffende het voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 12 december 1991 houdende oprichting van begrotingsfondsen

Opgesteld op basis van artikel 30bis, §2, 2° van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

30/06/2017

Inhoudsopgave

1	Wettelijke grondslag	4
2	Inleiding.....	5
3	Thematische analyse van het voorontwerp van ordonnantie	7
3.1	De tarieven	7
3.1.1	Wijziging van de tariefmethodologieën en de tarieven in de loop van de reguloire periode.....	7
3.1.2	Het creëren van nieuwe openbare dienstverplichtingen met betrekking tot de uitrol van fotovoltaïsche panelen op de openbare gebouwen en de promotie van energie-efficiëntie in dezelfde gebouwen.....	8
3.1.3	Wegenisretributie	9
3.2	De nieuwe diensten.....	10
3.2.1	De flexibiliteit.....	10
3.2.2	De opslag.....	11
3.2.3	Het herladen van elektrische voertuigen en de bevoorrading van voertuigen die rijden op CNG.....	13
3.3	De consumentenbescherming en het marktevenwicht	15
3.3.1	Ontbreken van bepalingen voor de regeling van de procedure voor de vaststelling van fraude.....	15
3.3.2	Recht om te weigeren een voorstel te doen.....	16
3.3.3	Het beschermingsstelsel dat wordt ingevoerd door paragraaf I van artikel 25 ^{sexies} , §1, van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door artikelen 25 en 60 van het voorontwerp van ordonnantie.....	16
3.3.4	Mededeling door de leverancier aan de OCMW's	18
3.3.5	Aangaande de vermogensbegrenzers	19
3.3.6	De beschermde afnemer en de naleving van zijn aanzuiveringsplan	20
3.3.7	De opschortende termijn van één maand voor de leverancier de door de vrederechter bevolen afsluiting kan uitvoeren en de mededeling van de beslissing tot afsluiting aan het OCMW.....	20
3.3.8	Geen afsluiting in de winterperiode.....	21
3.3.9	Afschaffing van het maximumtarief voor de beschermde afnemers	21
3.3.10	De beschermde afnemer kan niet van leverancier veranderen zolang hij dit statuut geniet	22
3.3.11	Aangaande de afsluitingsrekening	22
3.3.12	Nieuwe ODV ten laste van de DNB voor de beschermde afnemers	23
3.3.13	De vervalltermijnen in de schadevergoedingsprocedure en hun toepassingsdomein.....	23
3.3.14	Vereenvoudiging en beperking van de communicatiekosten	24
3.4	De promotie van groene elektriciteit	24
3.4.1	Noodzaak om sommige bepalingen te herformuleren.....	24

3.4.2	Het delen van groene elektriciteit	25
3.4.3	Vrijstelling van een leveringsvergunning.....	25
3.5	Het concept standaardleverancier en de noodzaak om het concept vervangende leverancier een wettelijke basis te geven	26
3.6	De conversie van arm gas naar rijk gas.....	27
3.7	De organisatie en bevoegdheden van Brugel	27
3.7.1	Organisatie van Brugel	27
3.7.2	De opdrachten van Brugel	29
3.7.3	De bevoegdheden van Brugel.....	29
3.7.4	Wijziging van de personeelsstructuur van Brugel.....	30
4	Analyse van het voorontwerp van ordonnantie artikel per artikel.....	34
5	Implicaties in termen van human resources en budget.....	45
6	Conclusies	46

I Wettelijke grondslag

Op grond van artikel 30bis, §2 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “elektriciteitsordonnantie”), is BRUGEL belast met:

“2° op eigen initiatief of op vraag van de Minister of de Regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies of het geven van adviezen, betreffende de elektriciteits- en gasmarkt.”

Met dit advies wordt deze verplichting nagekomen.

In een schrijven van 17 mei 2017 verzoekt de Minister bevoegd voor het energie- en waterbeleid BRUGEL inderdaad een advies voor te leggen betreffende het voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 12 december 1991 houdende oprichting van begrotingsfondsen dat in eerste lezing door de Regering werd goedgekeurd in haar zitting van 11/05/2017.

2 Inleiding

Brugel steunt het initiatief van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om het huidig wettelijke kader aan te passen aan de evolutie van de nationale en Europese energiemarkt en aan de nieuwe noden inzake de bescherming van de consument.

Brugel kan de relevantie van de verschillende voorgestelde wijzigingen of aanvullingen van het voorontwerp van ordonnantie alleen maar onderstrepen, met name en niet uitputtend de voorstellen met betrekking tot:

- **de intelligente meters**

De energiemarkt wordt momenteel gekenmerkt door een belangrijke ontwikkeling van de technologie. De meetinstallaties ontsnappen niet aan dit verschijnsel. Het is momenteel voor de distributienetbeheerder (hierna “DNB”) zeer moeilijk of bijna onmogelijk om mechanische meters aan te kopen. De ontwikkeling van intelligente meters wordt ook op het Europese niveau gestimuleerd. Deze in verscheidene richtlijnen (richtlijn 2012/27/EG, richtlijn 2012/72/EG) vervatte Europese visie werd herhaald in het nieuwe energiepakket “*Clean Energy For All Europeans*”.

Om een veilige ontwikkeling mogelijk te maken die de rechten van de consument eerbiedigt, is het essentieel op de uitrol van intelligente meters te anticiperen en hem te omkaderen. De functies van deze meters en de bescherming van de gegevens die ze verzamelen moeten streng worden gereguleerd.

- **de procedure voor de goedkeuring van het investeringsplan**

De huidige termijnen waarover Brugel en de Regering beschikken om de ontwerpen van de investeringsplannen te analyseren zijn uiterst kort. Deze beperking staat een volledige analyse van de ontwerpen in de weg. Deze analyse zal des te belangrijker worden in het licht van de nieuwe Europese verplichtingen op het vlak van de “*smartisation*” van het distributienet.

Vanuit deze vaststelling steunt Brugel de wijzigingen van de termijnen van de goedkeuringsprocedure die de Regering voorstelt, met uitzondering van de termijn voor de overhandiging van het definitieve advies door Brugel. Brugel meent ook dat de publieke consultatie over bepaalde aspecten van het plan volledig past in de eerbiediging van het principe van transparantie tegenover de netgebruikers en de marktactoren.

- **de procedure voor de toekenning, de hernieuwing of de intrekking van de leveringsvergunning**

De huidige procedures met betrekking tot de toekenning, de hernieuwing en de intrekking van de leveringsvergunning lijken niet langer aangepast aan de dynamiek van de energiemarkt. In de praktijk werden alle adviezen van Brugel over de leveringsvergunning gevolgd door de Minister, die niet noodzakelijk over de technische middelen beschikt om te beoordelen of de kandidaat de verschillende criteria naleeft. Bovendien kunnen noodsituaties ontstaan, met name het faillissement van een leverancier, waarin de huidige procedure niet effectief blijkt.

De overdracht van de bevoegdheid voor de toekenning of de intrekking van de vergunning aan Brugel zal een betere follow-up van het marktritme mogelijk maken en zal coherent zijn met de bevoegdheden van de andere gewestelijke actoren.

– **de Technische Reglementen**

De goedkeuring van de toegangsregels- en voorwaarden is de belangrijkste bevoegdheid van de regulator; dit wordt door de verschillende Europese richtlijnen bekrachtigd. Brugel verwelkomt het initiatief van de Regering om het Brussels wettelijke kader in overeenstemming te brengen met de richtlijn 2009/72/EG.

Bovendien beantwoordt een minder omslachtige goedkeuringsprocedure aan de nieuwe behoeften van de markt, die snel en voortdurend evolueert.

– **de geschillendienst van Brugel**

Een onpartijdige, onafhankelijke buitengerechtelijke instantie met een geavanceerde expertise in het domein van de energie is een grote troef voor de verbruiker die zich benadeeld zou voelen door een actor op de energiemarkt. Haar rol is des te essentiëler omdat de beslissingen die ze neemt een dwingend karakter hebben. De Geschillendienst van Brugel behandelt zeer specifieke, gerichte en technische klachten in het licht van de bepalingen van de ordonnantie en de uitvoeringsbesluiten.

De effectieve behandeling van de klachten wordt echter bemoeilijkt door de beperking die de ordonnantie oplegt. De Geschillendienst mag bijvoorbeeld geen klachten in verband met de distributietarieven behandelen en is beperkt in het kader van de analyse van de toekenning van de vergoedingen.

Het voorontwerp van ordonnantie zal de middelen waarover de Geschillendienst beschikt versterken om de eerbiediging van de rechten van de Brusselse verbruikers te verzekeren.

– **de prestatie-indicatoren voor de DNB en de leveranciers**

De prestatie-indicatoren zijn belangrijke hulpmiddelen voor een efficiënte regulering van de markt. De mogelijkheid om de prestaties van de marktactoren te meten zal de kwaliteit van de door de DNB geleverde prestaties verbeteren en de concurrentie tussen de leveranciers versterken, in het belang van de verbruiker.

– **het gewestelijk tractienet spoor en de stationsnetten**

Het voorontwerp van ordonnantie wil een feitelijke situatie een wettelijke basis geven en dus alle eindafnemers die op de netten van de MIVB en de NMBS aangesloten zijn een stabiel wettelijk kader bieden.

*

*

*

Brugel steunt de beduidende verbeteringen die het voorontwerp van ordonnantie aan het huidig wettelijke kader aanbrengt, maar benadrukt ook dat bepaalde thema's een verder ontwikkeld en volledig wettelijk kader verdienen (zie punt 3 en 4).

3 Thematische analyse van het voorontwerp van ordonnantie

3.1 De tarieven

3.1.1 Wijziging van de tariefmethodologieën en de tarieven in de loop van de regulatoire periode

Het voorontwerp van ordonnantie wijzigt de bepalingen inzake de tariefmethodologieën. Artikel 9 van het voorontwerp bekrachtigt meer bepaald het principe van de stabiliteit van de tariefmethodologieën maar houdt ook rekening met uitzonderingsgevallen waarin de wijzigingen na overleg met de DNB onmiddellijk van kracht zouden worden.

Hoewel Brugel volledig achter het principe van de stabiliteit van de tarieven staat, is ze van mening dat deze bepaling een inbreuk vormt op haar exclusieve bevoegdheid voor de tarieven, vastgelegd in de Europese richtlijn 2009/72/EG en bevestigd door de Europese Commissie in het kader van de inbreukprocedure 2014/2189. In haar gemotiveerd advies stelt de Europese Commissie immers het volgende:

"111) De Commissie betwist niet dat het in voorkomend geval opportuun kan zijn dat de regulator de netbeheerders raadpleegt conform artikel 37, paragraaf 2 van de richtlijn 2009/72/EG en artikel 41, paragraaf 2, van de richtlijn 2009/73/EG betreffende transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor. De richtlijnen voorzien een dergelijke consultatie niet in de gevallen waarin de regulator wijzigingen van de voorwaarden vraagt, met inbegrip van de tarieven of methodes bedoeld in artikel 37 en 41 van de richtlijn 2009/72/EG en artikel 31 van de richtlijn 2009/73 EG. De richtlijnen sluiten een dergelijke consultatie echter niet uit.

*112) Hoewel de Europese wetgever het belangrijk vindt dat de transmissie- en distributietarieven of hun methodes de investeringen mogelijk maken die nodig zijn voor de leefbaarheid van het net, de integratie van de markt en de bevoorradingszekerheid, wat de stabiliteit en de voorspelbaarheid van de tarieven bevordert, **impliceert dit echter geenszins dat de regulator de goedkeuring van de netbeheerders nodig heeft om de tariefmethoden te wijzigen.***

*113) Krachtens artikel 37, paragraaf 10 van de richtlijn 2009/72/Eg en artikel 41, paragraaf 10 van de richtlijn 2009/73/EG **moet de regulator onafhankelijk blijven en kan hij met kennis van zaken beslissen of het nodig is de voorwaarden te wijzigen, met inbegrip van de tarieven of tariefmethoden, door van de beheerders te verkrijgen dat zij hun voorwaarden, met inbegrip van de tarieven en methode, in die zin wijzigen.** Terwijl geen enkele bepaling van de richtlijnen de regulator verplicht om de voorwaarden (met inbegrip van de tarieven en tariefmethodes) te wijzigen tijdens de regulatoire periode, kan de regulator met kennis van zaken en volledig onafhankelijk beslissen of het opportuun is om tot dergelijke wijzigingen over te gaan tijdens de regulatoire periode. [...]". (Onze onderstreping en markering).*

Uit het voorgaande volgt dat het stabiliteitsprincipe niet kan beletten dat een regulator met kennis van zaken over een wijziging van de tariefmethodologieën of de tarieven beslist tijdens de tariefperiode.

Het voorontwerp van ordonnantie voorziet twee beperkingen van deze exclusieve bevoegdheid van Brugel. Enerzijds beperkt het voorontwerp van ordonnantie de omstandigheden waarin de regulator over de toepasselijkheid in de loop van de tariefperiode kan beslissen. De regulator moet echter met kennis van zaken en volledig onafhankelijk

kunnen beslissen of het opportuun is om de tariefmethodologie of de tarieven te wijzigen in de loop van de regulatoire periode. Anderzijds verplicht het voorontwerp van ordonnantie de regulator om met de DNB te overleggen voor hij over een tariefwijziging beslist. Brugel veronderstelt dat de wetgever met "overleg" een raadpleging van de DNB bedoelt en niet het verkrijgen van zijn voorafgaand akkoord. Bijgevolg wenst Brugel dat de term "overleggen" zou worden verduidelijkt.

Daarom vraagt Brugel de artikelen 9 en 54 van het voorontwerp van ordonnantie te wijzigen, evenals de artikelen 9sexies, §3, 6° van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10quater, §3, 6° van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna "gasordonnantie") om hun verenigbaarheid met het Europees recht te verzekeren.

Aangaande de tem "overleg" vraagt Brugel dat:

- ofwel de memorie van toelichting van het voorontwerp van ordonnantie verduidelijkt dat het overleg niet impliceert dat de regulator het voorafgaand akkoord van de DNB verkrijgt,
- ofwel in het voornoemde artikel de term "overleg" wordt vervangen door de term "raadpleging".

3.1.2 Het creëren van nieuwe openbare dienstverplichtingen met betrekking tot de uitrol van fotovoltaïsche panelen op de openbare gebouwen en de promotie van energie-efficiëntie in dezelfde gebouwen

Artikel 21 van het voorontwerp van ordonnantie voorziet twee nieuwe openbare dienstverplichtingen (hierna "ODV") ten laste van de DNB met betrekking tot de begeleiding van de overheden in het kader van de uitrol van fotovoltaïsche panelen op de openbare gebouwen en de verbetering van hun energie-efficiëntie. Brugel steunt het doel van deze twee projecten ten volle, maar stelt zich de volgende vragen:

– **Over de financiering van deze projecten**

Volgens het voorontwerp van ordonnantie zouden deze projecten worden gefinancierd door "de ontvangsten van het klimaatfonds of andere door het Gewest ter beschikking gestelde middelen". Brugel veronderstelt dat deze projecten bijgevolg, al was het maar gedeeltelijk, door de tarieven van het distributienet zouden kunnen worden gefinancierd. Brugel heeft vragen bij de relevantie van een dergelijke benadering. De tarieven zouden immers in principe de gereguleerde activiteiten van de DNB moeten dekken. Behoort een dergelijke activiteit tot de aan de DNB gedelegeerde opdracht? Het onderzoek van het analyserooster dat door CEER werd voorgesteld in zijn conclusie C15-DSO-16-03 van 13 juli 2015 getiteld "The Future Role of DSOs", voor de categorisering van de gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten, lijkt niet te besluiten dat deze nieuwe opdrachten een gereguleerde activiteit zijn.

– **Over de keuze van het mechanisme**

Brugel vraagt zich af of de oplossing die de Regering voor de uitvoering van deze twee projecten heeft gekozen het minst duur en het meest efficiënt is.

– **Aangaande het surplus van de productie van groene elektriciteit**

Het ontwerp lijkt zodanig opgevat dat het surplus van de geproduceerde en op het net geïnjecteerde elektriciteit de netverliezen compenseert. In naleving van de regels van de vrijgemaakte markt zouden de verliezen in principe moeten worden gecompenseerd door de aankoop van elektriciteit via een mededingingsprocedure. Brugel meent bijgevolg dat het voor het evenwicht van de markt opportuener zou zijn dat het geïnjecteerde surplus groene elektriciteit met een terugkoopovereenkomst aan de leveranciers zou worden verkocht.

3.1.3 **Wegenisretributie**

Artikel 28 van de gasordonnantie bepaalt: *"De gemeenten kunnen een jaarlijkse retributie bepalen als vergoeding voor het wegenisrecht van de beheerders van de vervoernetten, van het gewestelijk vervoernet en van de distributienetten van gas en elektriciteit en van de eigenaars van rechtstreekse lijnen of leidingen"*.

In de huidige situatie wordt de wegenisretributie in verhouding met de gedistribueerde energie geheven. Men zou kunnen analyseren of het nuttig is dit bedrag op basis van een capaciteitstarifiering te bepalen.

Bovendien is de wegenisretributie, die in zekere zin als een belasting kan worden beschouwd, momenteel opgenomen in de distributietarieven. Twee vragen zouden kunnen rijzen: zou de wegenisretributie niet uit de distributietarieven kunnen worden gehaald en op dezelfde manier als de rechten art. 26 en art. 20 in de factuur worden vermeld? In dat geval zal men ook moeten nadenken over de toepassing van de btw op deze retributie.

Een dergelijke benadering zou overeenstemmen met de Europese bepalingen over de transparantie van de tarieven, zoals voorzien door artikel 37 en geïllustreerd door de overwegingen 32 en 36 van de richtlijn 2009/72/EG. Ze past ook in de nieuwe Europese oriëntatie die de Europese Commissie heeft gekozen met het "clean energy package", dat streeft naar meer transparante en kostenreflectieve tarieven, vrij van elke overheidstussenkomst.

Ter informatie, in Wallonië stellen de elektriciteits- en gasverordeningen de gemeenten vrij van betaling van de wegenisretributie. Dit is bedoeld om te vermijden dat de gemeenten in hun hoedanigheid van eindafnemer hun leverancier een bedrag moeten betalen dat overeenkomt met de met btw vermeerderde retributie, een bedrag dat hen uiteindelijk door hun distributienetbeheerder wordt teruggegeven, maar zonder dat ze de betaalde btw kunnen recupereren. Ook dit punt zou kunnen worden geanalyseerd.

3.2 De nieuwe diensten

3.2.1 De flexibiliteit

Brugel steunt de bepalingen van het voorontwerp van ordonnantie die de flexibiliteit willen bevorderen.

Sommige bepalingen verdienen echter een verdere uitwerking, zoals:

- **Beperkende definitie van flexibiliteit**

Punt 45 van artikel 2 van de elektriciteitsordonnantie, gewijzigd door artikel 3 van het voorontwerp van ordonnantie definieert de term “*flexibiliteit*”. Deze definitie is echter zeer beperkend, want ze verwijst naar de modulering van het elektriciteitsverbruik (actief vermogen). Brugel benadrukt dat de flexibiliteit ook geldt voor de modulering van het elektriciteitsverbruik, reactief vermogen. Er moet een meer geschikte definitie van flexibiliteit worden gekozen.

Daarom vraagt Brugel dat de woorden “(actief vermogen)” zouden worden geschrapt uit de definitie van flexibiliteit in punt 45° van artikel 2 van de ordonnantie, zoals ingevoegd door artikel 3 van het voorontwerp van ordonnantie.

- **De principes die de flexibiliteitsmarkt regelen**

Volgens artikel 34 van het voorontwerp van ordonnantie is het principe van de flexibiliteitsmarkt de coördinatie door de distributienetbeheerder van het aanbod van nieuwe flexibiliteitsdiensten. Rekening houdend met de evolutie van de markt en de nieuwe rolverdeling lijkt een dergelijk principe niet langer gepast.

Daarom vraagt Brugel de schrapping van punt 3° van artikel 26bis van de ordonnantie, zoals ingevoegd door artikel 34 van het voorontwerp van ordonnantie.

- **Ontbreken van bepalingen over de regels voor de toegang tot de gegevens en de flexibele toegang**

Het klassieke concept van het distributienet ondergaat een ingrijpende evolutie. De netbeheerder wordt meer en meer als de operator van het distributiesysteem beschouwd.

Naast het klassieke beheer van de kabels en de leidingen levert hij diensten die in de richting van een "smart" beheer van het net gaan. Deze nieuwe diensten houden verband met de ontwikkeling van de flexibiliteit en het beheer van de gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van de diensten voor het beheer van de vraag/productie of de verbetering van de energie-efficiëntie.

Rekening houdend met de belangrijke evolutie van deze diensten, meent Brugel dat het voorontwerp van ordonnantie ten minste enkele bepalingen zou moeten voorzien over de regels voor de toegang tot de gegevens en de flexibele toegang.

Brugel stelt bijgevolg voor om artikel 9bis van de elektriciteitsordonnantie in die zin aan te passen.

– **De distributienetbeheerder als marktfacilitator**

Rekening houdend met de kwaliteit van de door de DNB geleverde prestaties, steunt Brugel voluit de rol van de DNB als marktfacilitator. Het meent echter dat het voorontwerp van ordonnantie ook bakens moet voorzien die deze activiteit omkaderen.

Daarom adviseert Brugel artikel 4 van het voorontwerp van ordonnantie aan te vullen met een aantal afbakeningen: 12° [...]. In het kader hiervan:

- **Neemt hij alle noodzakelijke maatregelen om zijn onafhankelijkheid tegenover alle marktspelers te garanderen en belangenconflicten te vermijden;**
- **Hij moet neutraal zijn, mag geen standpunten innemen die een negatieve impact op de markt zouden kunnen hebben en moet een niet-discriminerende toegang verzekeren tot de informatie die hij bezit;;**
- **Hij moet de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens verzekeren en de persoonlijke levenssfeer van de personen eerbiedigen;**
- **de gegevens moeten transparant en op basis van een duidelijk gedefinieerde procedure worden verwerkt.**

3.2.2 **De opslag**

Brugel stelt vast dat er tot op heden geen wettelijk kader bestaat voor de opslag van elektriciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De opslag van elektriciteit is een activiteit die zich meer en meer ontwikkelt en op diverse niveaus kan bijdragen tot de goede werking van de energiemarkt en tot de energietransitie. Opslaginstallaties kunnen samen met andere diensten bijdragen tot de stabiliteit en het evenwicht van het elektriciteitsnet, de integratie van hernieuwbare energiebronnen vergemakkelijken, bijdragen tot de goede werking van de elektriciteitsmarkt en tot de bevoorradingszekerheid, en een niet te verwaarlozen bron van flexibiliteit vormen.

Buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de belangstelling voor de opslag van elektriciteit zeer groot en komt ze tot uiting in de volgende initiatieven:

- Er is een voorontwerp in de maak van een federale wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, om er de onderwerpen flexibiliteit en opslag van elektriciteit in op te nemen.
- Het regeerakkoord van 9 oktober 2014 getuigt eveneens van de wil om de opslag van elektriciteit te ontwikkelen: *"Opslag van elektriciteit is één van de belangrijke uitdagingen in de volgende jaren. De regering zal het onderzoek en de ontwikkeling inzake elektriciteitsopslag alsmede de investeringen hierin aanmoedigen."*¹;
- Het ontwerp "Clean Energy For All Europeans" van de Europese Commissie voorziet eveneens een kader dat de ontwikkeling van de opslag van elektriciteit bevordert.

Het zou dus opportuun zijn om na te denken over het creëren van een wettelijk kader voor de opslag in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarin de aanbieders en vragende partijen voor de opslag van elektriciteit zouden kunnen werken.. Eventuele barrières voor de ontwikkeling van de opslag van elektriciteit en ze wegnemen of stimulerende maatregelen nemen, kan signalen naar de markt sturen omdat het een bepaald niveau van bescherming en veiligheid biedt voor de betrokken actoren die zich dan beter op de toekomst kunnen voorbereiden. Deze signalen zouden de investeringen en uiteindelijk de ontwikkeling van systemen voor elektriciteitsopslag kunnen bevorderen.

BRUGEL is van mening dat, zoals de CREG heeft benadrukt in studie I412², we moeten opteren voor maatregelen aan die niet specifiek zijn voor een bepaalde technologie. Er bestaan verschillende opslagtechnologieën met verschillende maturiteitsniveaus en aangepast aan verschillende soorten diensten. Vooral maatregelen in verband met opslagtechnologieën kunnen een discriminatierisico inhouden, ze zouden de ontwikkeling kunnen blokkeren van technologieën die momenteel worden bestudeerd en ontwikkeld, in een nabije toekomst commercialiseerbaar zouden kunnen worden en een effectief technisch-economische antwoord zouden kunnen bieden op de behoeften van het Belgische elektriciteitssysteem..

Brugel zal in de volgende maanden een advies publiceren dat verscheidene aspecten van de opslag ontwikkelt. Het voorontwerp van ordonnantie zou na de publicatie van dit advies kunnen worden aangevuld.

In afwachting van de publicatie van het advies adviseert Brugel in het voorontwerp van ordonnantie een wettelijk kader op te nemen dat de ontwikkeling van de opslag van elektriciteit bevordert, rekening houdend met de volgende punten:

- **De definitie van het opslagconcept, de bevoegdheden verbonden**

¹ Federale regering: Regeerakkoord, 9 oktober 2014, p. 97

Te raadplegen op: http://premier.fgov.be/sites/default/files/articles/Accord_de_Gouvernement_-_Regeerakkoord.pdf

² CREG: Studie (F)150423-CDC-I412. Te raadplegen op: <http://www.creg.info/pdf/Studies/FI412NL.pdf>

met de opslag en de betrokken actoren

- **Het belang van het naleven van de toepassing van maatregelen aan die niet specifiek zijn voor een bepaalde technologie.**

3.2.3 **Het herladen van elektrische voertuigen en de bevoorrading van voertuigen die rijden op CNG**

– **Niet-discriminerende behandeling door de netbeheerders**

Artikel 4.11 van richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 oktober 2014 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (hierna "richtlijn 2014/94/EU") bepaalt:

" De lidstaten zorgen ervoor dat distributienetbeheerders op een niet-discriminerende basis samenwerken met personen die publiek toegankelijke oplaadpunten installeren of exploiteren"

De Overwegingen 29 en 30 van de genoemde richtlijn verduidelijken het voornoemde artikel als volgt:

"(29). (...) Distributienetbeheerders spelen een belangrijke rol met betrekking tot oplaadpunten. Bij de ontwikkeling van hun taken moeten distributienetbeheerders, waarvan sommigen deel kunnen uitmaken van een verticaal geïntegreerd bedrijf dat eigenaar of beheerder is van oplaadpunten, op niet-discriminerende basis samenwerken met andere eigenaars of exploitanten van de oplaadpunten, met name door hen de informatie te verstrekken die noodzakelijk is voor een efficiënte toegang tot het net en een efficiënt gebruik ervan.

(30) Wanneer infrastructuur voor elektrische voertuigen wordt ontwikkeld, moet de interactie van die infrastructuur met het elektriciteitssysteem en met het elektriciteitsbeleid van de Unie stroken met de in Richtlijn 2009/72/EG vastgestelde beginselen. De installatie en het beheer van oplaadpunten voor elektrische voertuigen moeten op basis van een concurrerende marktwerking worden ontwikkeld, waarbij die markt vrij toegankelijk moet zijn voor alle partijen die geïnteresseerd zijn in het aanleggen of beheren van oplaadinfrastructuur".

Om artikel 4.11 van de richtlijn 2014/94/EU om te zetten, adviseert Brugel artikel 7, §1 van de elektriciteitsordonnantie aan te vullen met een punt 13 met de volgende tekst:

"Samenwerken op een niet-discriminerende basis met elke persoon die publiek toegankelijke oplaadpunten voor elektrische voertuigen installeert of exploiteert.."

Deze bepaling zou ook moeten worden opgenomen in de gasordonnantie, voor de bevoorrading van voertuigen die rijden op CNG.

– **Het gebruik zonder contract van de openbare oplaadpunten voor elektrische voertuigen en voor de bevoorrading van voertuigen die rijden op CNG**

Artikel 4.9 van richtlijn 2014/94/EU bepaalt:

"Alle publiek toegankelijke oplaadpunten moeten gebruikers van elektrische voertuigen ook een ad-hoc oplaadmogelijkheid bieden zonder dat een contract moet worden gesloten met de betrokken elektriciteitsleverancier of exploitant."

Om op te laden aan een publiek oplaadpunt moet de gebruiker dus geen contract afsluiten met de exploitant of de elektriciteitsleverancier.

Brugel stelt bijgevolg voor artikel 14 van de elektriciteitsordonnantie als volgt aan te passen:

"De gebruikers van elektrische voertuigen die publieke oplaadpunten gebruiken, moeten geen contract afsluiten met een elektriciteitsleverancier".

Men moet ook equivalente wijzigingen aanbrengen in de gasordonnantie, voor de bevoorrading van voertuigen die rijden op CNG.

– **Afwezigheid van de verplichting om over een leveringsvergunning te beschikken voor de exploitanten van publieke oplaadpunten:**

In haar advies 20160527-220 betreffende de ontwikkeling van voor het publiek toegankelijke herlaadinfrastructuren voor elektrische voertuigen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27 mei 2016 drong Brugel aan op de noodzaak van een reglementering van het wettelijk kader voor de levering van elektriciteit door de exploitanten van oplaadpunten aan de gebruikers van elektrische voertuigen.

Brugel deelt de analyse van de CWaPE betreffende de juridische aard van deze opdracht, zoals uiteengezet in haar beslissing CD-10d13-CWaPE van 13 april 2010 met betrekking tot het opladen van elektrische voertuigen via de oplaadpunten geïnstalleerd in bepaalde tankstations. De oplaaddienst voor elektrische voertuigen is een dienst waarvoor geen leveringsvergunning is vereist en dit met name om de volgende redenen:

- het gaat eerder om een dienstenprestatie dan om een verkoop. De CWaPE zegt: *"het door het tankstation gefactureerde bedrag stemt dus eerder overeen met de vergoeding voor de terbeschikkingstelling van een instrument dat versneld opladen mogelijk maakt dan met de wederverkoop van elektriciteit"*,
- de geleverde elektriciteit is onderworpen aan alle relevante wettelijke heffingen;
- de terbeschikkingstelling van energie is geen concurrentie met de activiteiten van de leveranciers;
- het principe van de in aanmerking komende afnemer wordt gerespecteerd (de afnemers zijn mobiel en niet afhankelijk van een oplaadpunt).

Daarom vraagt Brugel om in punt 14° van artikel 2 van de elektriciteitsordonnantie na de nieuw ingevoegde woorden "met uitzondering van de verkoop van elektriciteit die lokaal wordt geproduceerd en wordt verbruikt voorbij eenzelfde meter van de netbeheerder waarvan de gegevens aan

de markt worden meegedeeld" de volgende woorden in te voegen: "en de verkoop van elektriciteit door een bedrijf dat een dienst voor het opladen van elektrische voertuigen aanbiedt".

Het equivalente artikel van de gasordonnantie zou eveneens in die zin moeten worden aangepast.

- Afwezigheid van de verplichting om over een leveringsvergunning te beschikken voor de exploitanten van bevoorradingsstations voor voertuigen op CNG

Naar het voorbeeld van het vorige punt zou het opportuun zijn om het wettelijk kader van de gasordonnantie aan te vullen met een vrijstelling van de exploitanten van CNG-stations van de verplichting om over een leveringsvergunning voor gas te beschikken.

BRUGEL adviseert bijgevolg in de gasordonnantie een nieuwe paragraaf toe te voegen aan artikel 15 die luidt als volgt:

"In afwijking van paragraaf 1 wordt elk bedrijf dat een dienst voor de bevoorrading van voertuigen met CNG aanbiedt, vrijgesteld van de verplichting om over een leveringsvergunning te beschikken."

3.3 De consumentenbescherming en het marktevenwicht

3.3.1 **Ontbreken van bepalingen voor de regeling van de procedure voor de vaststelling van fraude**

Brugel stelt een juridische leemte vast inzake de procedure voor de vaststelling van energiefraude (verbruik zonder contract) in het Brussels Gewest. Wanneer de distributienetbeheerder, Sibelga, fraude opspoort en vaststelt, is hij niet expliciet gehouden aan procedurele waarborgen zoals de regels van de verdediging, het transparantiebeginsel of het evenredigheidsbeginsel.

Om te verzekeren dat elke bevoegdheid die aan de netbeheerder wordt toegekend altijd samengaat met limieten en waarborgen die elk arbitrair gebruik (misbruik) van die bevoegdheid vermijden, is het essentieel dat men in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een wettelijk kader invoert dat het volgende voorziet:

- een legitiem en oordeelkundig gebruik van de aan de netbeheerder toegekende bevoegdheid in het kader van de bestrijding van energiefraude;
- waarborgen die moeten beletten dat een fraude uitsluitend op basis van een correlatie of als resultaat van een profilering wordt vastgesteld;
- een andere instantie (dus niet uitsluitend de distributienetbeheerder) die onderzoek uitvoert en sancties oplegt.

Brugel meent dat het opportuun zou zijn om in het voorontwerp van ordonnantie bepalingen op te nemen die procedurele waarborgen voorzien om de bescherming van de Brusselse verbruikers te versterken, naar het voorbeeld van het Vlaams decreet van 14 februari 2017

tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude³.

Brugel adviseert de wetgever een wettelijke kader te voorzien voor de regels van de verdediging, het transparantiebeginsel en het evenredigheidsbeginsel in de opsporing en de vaststelling van fraude door Sibelga.

3.3.2 **Recht om te weigeren een voorstel te doen**

Artikel 25, paragraaf I van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie stelt dat indien de vraag om een contract uitgaat van een afnemer die al een schuld bij de leverancier heeft en zijn afbetalingsplan niet naleeft, de leverancier kan weigeren om hem een voorstel te doen.

Brugel meent dat het verkieslijk zou zijn om in artikel 25, paragraaf I van de elektriciteitsordonnantie te verduidelijken dat indien een afnemer al een schuld bij een leverancier heeft, deze laatste hem kan verzoeken deze schuld aan te zuiveren voor hij een nieuw contract afsluit.

3.3.3 **Het beschermingsstelsel dat wordt ingevoerd door paragraaf I van artikel 25^{sexies}, §1, van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door artikelen 25 en 60 van het voorontwerp van ordonnantie**

Aangaande de systematische aanmaning en ingebrekestelling

Het voornoemde artikel legt een systematisering van de aanmaning en de ingebrekestelling op. Brugel heeft reserves bij deze verplichting, en wel om de volgende redenen:

- de kosten voor rekening van eindafnemer zouden kunnen stijgen;
- het beleid voor aanmaningen of ingebrekestellingen zou onder de commerciële vrijheid kunnen vallen.

Daarom adviseert Brugel in artikel 25^{sexies}, §1 van de elektriciteitsordonnantie de term "systematisch" niet in te voegen.

Aangaande het redelijk betalingsplan en de nieuwe bevoegdheid van Brugel

Artikelen 25 en 60 van het voorontwerp van ordonnantie vermelden het "redelijk betalingsplan" en voorzien dat Brugel het begrip redelijk betalingsplan definieert.

---

³ B.S. 22/03/2017.

Brugel vestigt de aandacht op het feit dat het bepalen van het redelijke karakter van het betalingsplan een complexe en moeilijk te definiëren oefening is, gelet op de zeer talrijke situaties die zich kunnen voordoen.

Naast deze moeilijkheid vereist een dergelijke taak ook een specifieke deskundigheid in het sociale domein en een nauwe samenwerking met alle sociale actoren en de bemiddelingsdiensten.

Brugel vestigt daarom de aandacht van de Regering op de noodzaak om haar voldoende middelen te geven om deze taak goed uit te voeren.

– **Aangaande de procedure voor ingebrekestelling en de procedure voor het voorstellen van een aanzuiveringsplan**

Artikelen 25 en 60 van het voorontwerp van ordonnantie vermelden herhaaldelijk de termen "voorstel van en onderhandeling over het betalingsplan".

Brugel meent dat ook de mogelijkheid van een niet-naleving van het voorgestelde betalingsplan moet worden vermeld.

- Men moet bijgevolg deze artikelen preciseren en verduidelijken, met name door er duidelijke definities in op te nemen. De betekenis van de uitdrukking "voorstel van en onderhandeling van een betalingsplan" zou moeten worden uitgelegd.
- Wat de term "niet-naleving van het plan" betreft, meent Brugel dat men zou moeten toevoegen dat het uitblijven van een reactie van de afnemer op het voorstel van een betalingsplan eveneens tot de wanbetalingsprocedure leidt.

Brugel verwijst hierbij naar de voorstellen van de CWAPE⁴:

"De vermelding zonder meer in de brief met de aanmaning of ingebrekestelling dat de afnemer het recht heeft om een betalingsplan te vragen, is niet voldoende dwingend en volstaat niet om te kunnen besluiten dat de leverancier zijn plicht naleeft om een redelijk betalingsplan aan te bieden, zoals vermeld in de het Elektriciteitsdecreet⁵.

De leverancier verplichten om zonder enig voorafgaand contact met de afnemer een voorstel voor een betalingsplan bij zijn brief te voegen, is echter een blinde maatregel die de geest van de wetgever niet volgt.

Wat de niet-naleving en het uitblijven van een reactie van de afnemer betreft, dient men te preciseren dat het uitblijven van een reactie van de afnemer op een voorstel van een betalingsplan tot de wanbetalingsprocedure zal leiden."

---

⁴ Advies CD-16f16-CWAPE-1593.

⁵ Lees "elektriciteitsordonnantie" in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Bovendien blijkt uit het ontwerp van studie over de beslissingen van de vrederechters dat de mogelijkheid voor de leverancier om een verwijlinterest aan te rekenen op het onbetaalde saldo van een aanzuiveringsplan, gekoppeld aan een aanzuiveringsplan met kleine maandelijkse aflossingen, bijvoorbeeld 20 euro, de procedure zal verlengen.

Deze verlenging zal de schuld verzwaren, met een duidelijk risico dat ze uit de hand zal lopen.

Brugel stelt voor om artikel 25sexies van de elektriciteitsordonnantie als volgt aan te vullen: "Indien de afnemer niet binnen de 7 dagen na de verzending van de brief met de ingebrekestelling reageert, neemt de leverancier contact op met de afnemer om de eventuele voorwaarden van een redelijk betalingsplan met hem overeen te komen. Als een betalingsplan wordt overeengekomen, wordt de wanbetalingsprocedure opgeschort.

Indien de afnemer niet binnen de 7 dagen op het voorstel van een aanzuiveringsplan reageert, het met de leverancier overeengekomen aanzuiveringsplan niet naleeft of een nieuwe factuur op haar vervalddag niet betaalt, wordt de wanbetalingsprocedure voortgezet of heropend."

– **Aangaande de paragrafen betreffende de overdracht van energievorderingen**

Het voorontwerp van ordonnantie bevat bepalingen voor de bescherming van de afnemers wanneer een leverancier schuldvorderingen overdraagt.

Brugel meent dat deze bepalingen moeten worden onderzocht in het licht van de regels voor de verdeling van de bevoegdheden tussen de Federale Staat en de Gewesten.

3.3.4 Mededeling door de leverancier aan de OCMW's

Artikel 25sexies, §5 van de elektriciteitsordonnantie verplicht de leverancier om het volledige dossier van de afnemer aan het OCMW mee te delen.

Brugel benadrukt dat de betekenis van "volledig dossier" moet worden gepreciseerd. Brugel heeft overigens twijfels over de opportuniteit van deze mededeling voor alle dossiers. Brugel heeft in haar studies vastgesteld dat slechts 5 tot 10% van de afnemers die na deze overdracht van informatie door de leveranciers een brief van het OCMW ontvangt contact had opgenomen met het OCMW van de gemeente. Brugel heeft er herhaaldelijk op gewezen dat de OCMW's niet in staat zijn om hun sociale begeleiding uit te breiden naar alle op de meegedeelde lijsten vermelde gezinnen en dat alleen voor de namen van personen die zij al kennen een diepgaande casestudy werd uitgevoerd. De overdracht van "het volledig dossier" zou bijgevolg geen direct nut hebben, de taak van de maatschappelijk werkers alleen maar verzwaren en de overdracht ingewikkeld maken voor de leveranciers.

Brugel stelt voor om in artikel 25sexies, §5, eerste lid van de elektriciteitsordonnantie de woorden "brengt de leverancier het desbetreffende O.C.M.W. op de hoogte en deelt hem het volledige dossier van de afnemer mee" te vervangen door de woorden "de leverancier brengt het desbetreffende O.C.M.W. op

de hoogte. Het volledige dossier van de afnemer wordt slechts individueel aan het O.C.M.W. meegedeeld als dat laatste hierom verzoekt".

3.3.5 Aangaande de vermogensbegrenzers

Artikel 25sexies, §5, lid 3 van de elektriciteitsorganisatie beschrijft de voorwaarden voor het herstel, om welomschreven redenen, van het oorspronkelijke vermogen waarover het gezin beschikte, met een plafond van 4600 watt.

Brugel heeft in haar verschillende verslagen en adviezen gesteld dat het opportuun zou zijn om voor alle afnemers de plaatsing van een vermogensbegrenzer af te schaffen. De genoemde redenen hiervoor zijn:

- stigmatisering van de afnemer,
- matige impact op het verbruik en op de leefgewoonten van het gezin door de afvlakking van het verbruik,
- slechts 50% van de aanvragen voor een plaatsing wordt effectief uitgevoerd, zodat er een feitelijke discriminatie ontstaat,
- hoge kosten als gevolg van de vele verplaatsingen van de DNB, omdat de toegang vaak wordt geweigerd, zodat in de helft van de gevallen niet wordt geplaatst.

Daarom stelt Brugel voor om in artikel 25sexies, §5, derde lid van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie de woorden "kan het O.C.M.W. (...) de leverancier gelasten om het oorspronkelijke vermogen waarover het gezin beschikte te herstellen" te vervangen door de woorden "kan het O.C.M.W. na een sociaal onderzoek vragen dat de vermogensbegrenzer wordt weggenomen".

Daarnaast hebben de paragrafen 6, 7 en 8 van voornoemd artikel betrekking op de verwijdering van de vermogensbegrenzer in verschillende gevallen. Brugel heeft in haar verslagen al op de operationele moeilijkheden van deze verwijdering en plaatsing gewezen. Wegnemen gaat gemakkelijk maar de DNB heeft veel problemen met het plaatsen. De vermelding "indien het aanzuiveringsplan niet wordt nageleefd, kan de leverancier het vermogen opnieuw laten beperken tot het voorheen begrensde vermogen" leidt dan ook tot een groot aantal verplaatsingen van de technici van de DNB en dus tot hoge kosten voor weinig resultaat.

Brugel herinnert aan haar aanbevelingen om geen vermogensbegrenzers meer te plaatsen en de wettelijke verwijzing in artikel 25sexies, §1 te schrappen.

Deze aanbevelingen gelden ook voor de plaatsing van vermogensbegrenzers bij beschermde afnemers.

Indien de Regering de voorgaande opmerking niet aanvaardt, adviseert Brugel lid 2 van paragraaf 8 van artikel 25octies van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie te vervangen door: "Als de beschermde afnemer zijn afbetalingsplan ten aanzien van zijn leverancier niet naleeft

en mits betaling van zijn leveringen aan de noodleverancier, wordt de levering door de noodleverancier beperkt tot een vermogen van 2300 watt gedurende de volledige beschermde periode."

3.3.6 De beschermde afnemer en de naleving van zijn aanzuiveringsplan

Artikel 256octies, §8 van de elektriciteitsordonnantie stelt dat als de beschermde afnemer zijn afbetalingsplan ten aanzien van de leverancier niet naleeft, gedurende 6 maanden een vermogensbegrenzer van 2300 watt zal worden geplaatst.

Brugel meent dat de uitdrukking "afbetalingsplan ten aanzien van de leverancier niet naleeft" moet worden gepreciseerd en verduidelijkt.

Er werd immers vastgesteld dat elke leverancier afhankelijk van zijn intern beleid zijn eigen procedures voor de follow-up van de naleving van het betalingsplan hanteert. Het is bijgevolg opportuun dat Brugel in overleg met de actoren dit begrip en de toepassingsmodaliteiten die eruit voortvloeien bepaalt.

3.3.7 De opschortende termijn van één maand voor de leverancier de door de vrederechter bevolen afsluiting kan uitvoeren en de mededeling van de beslissing tot afsluiting aan het OCMW

Artikel 25octies, §5 van de elektriciteitsordonnantie zegt dat de leverancier slechts één maand na de betekening aan het gezin van het vonnis van de vrederechter en de mededeling aan het OCMW tot de afsluiting mag overgaan.

Brugel stelt zich vragen over de opportuniteit van een opschortende termijn van 30 dagen, gelet op het doel dat ermee wordt nagestreefd en de last die hij voor de leveranciers betekent. Brugel zal in haar studie over de procedures voor de vrederechter een antwoord trachten te geven op deze vraag.

Bovendien legt het artikel van het ontwerp tot wijziging de leveranciers een nieuwe verplichting op, de mededeling van deze informatie aan het OCMW. Concreet heeft Brugel al vastgesteld dat de beslissingen van de vrederechters van kanton tot kanton verschillen en niet noodzakelijk de eenvoudige ontbinding van het contract bevelen maar er bijvoorbeeld termijnen en uitstellen aan koppelen, met onder meer de naleving van een betalingsplan. In dat geval betekent de leverancier het vonnis maar vraagt hij geen afsluiting. Indien de afnemer het door de vrederechter bekrachtigde betalingsplan niet naleeft, wordt het contract ontbonden. De betekening van het vonnis heeft plaatsgevonden, met een termijn van meer dan één maand – moet de leverancier het aan het OCMW meedelen?

In de praktijk heeft het OCMW tweemaal de gegevens van de afnemer ontvangen in de procedure voor de inning van de schuldvordering, en heeft het OCMW tweemaal tevergeefs schriftelijk contact opgenomen met de afnemer. Men kan zich dan ook afvragen of het nodig is het OCMW een derde keer te informeren.

Brugel stelt voor om in artikel 25octies, §5 van de elektriciteitsordonnantie de woorden "en anderzijds de mededeling, schriftelijk of via elektronische weg, aan

het OCMW van de gemeente van de woonplaats van zijn afnemer van zijn beslissing om over te gaan tot de afsluiting in uitvoering van het vonnis, behalve als het gezin vooraf in toepassing van artikel 25sexies, §1 de mededeling van zijn naam geweigerd heeft" niet in te voegen.

3.3.8 Geen afsluiting in de winterperiode

Artikel 25octies, §6, lid1 van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie stelt dat in de winterperiode geen afsluiting voor de gezinnen mag plaatsvinden zonder de toelating van de vrederechter. Men zou bijgevolg kunnen veronderstellen dat afsluitingen in het scenario "end of contract" de facto uitgesloten zijn.

De leveranciers vragen afsluitingen wegens "end of contract" alleen voor afnemers met schulden, waarbij ze hen met een aangetekende brief twee tot drie maanden vooraf informeren dat zij afzien van de stilzwijgende verlenging van het contract.

De bescherming van het verbod van afsluiting tijdens de winterperiode uitsluitend toepassen op afnemers van wie het leveringscontract door de vrederechter ontbonden is, lijkt niet in het principe van de niet-discriminatie te passen. Brugel meent dat er geen verschil in behandeling mag zijn tussen afnemers met een "end of contract" en afnemers met een door de vrederechter ontbonden contract, aangezien het in beide gevallen verbruikers betreft die niet langer over een contract beschikken.

Ter informatie, in het Waals Gewest bestaat een soortgelijke bescherming met het verbod van afsluiting in de winterperiode en hebben de afnemers met een "end of contract" er recht op. Zo bepaalt artikel 37bis van het besluit van de regering van het Waals Gewest van 30 maart 2006:

*"De netbeheerder is verplicht om tijdens de periode waarin onderbreking van elektriciteitslevering verboden is zoals bedoeld in artikel 2, 58°, tijdelijk de elektriciteitsvoorziening te verzekeren van de niet beschermde residentiële afnemer, **van wie het contract is opgezegd of verstrijkt** tijdens diezelfde periode en die, na de beëindiging van het contract of van de opzeggingstermijn, geen contract heeft getekend met een nieuwe leverancier.[...]"*

Bovendien heeft Brugel in haar ontwerp van studie over de "beslissingen in het vredege recht" aangestipt dat het "end of contract" mechanisme de leverancier de mogelijkheid geeft om het contract van een afnemer met herhaalde betalingsproblemen te beëindigen. Deze procedure heeft het voordeel dat ze sneller en minder duur is. De techniek die wordt gebruikt om het leveringscontract te beëindigen verschilt, maar het nagestreefde doel is hetzelfde. De geplande wijziging beperkt de bescherming van de verbruiker.

Daarom stelt Brugel voor om de woorden "met de goedkeuring van de vrederechter" niet in te voegen in artikel 25octies, §6, lid 1.

3.3.9 Afschaffing van het maximumtarief voor de beschermde afnemers

Artikel 25octies, §8 van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie heeft betrekking op het statuut van beschermde afnemer en de sanctie als

de afnemer zijn afbetalingsplan ten aanzien van zijn leverancier niet naleeft en de facturen van de noodleverancier niet betaalt. Het maximumtarief is uit deze bepaling geschrapt. Men kan zich afvragen of alleen de sanctie van een vermogensbegrenzer tot 2300 watt, zonder verhoging tot 4600 watt, volstaat om de beschermde afnemer aan te zetten om zijn verplichtingen tegenover de twee leveranciers na te leven. Deze vraag is des te relevanter wanneer men weet dat Sibelga in het geval van niet-naleving van het betalingsplan niet overgaat tot de verlaging van het vermogen naar 2300 watt, vanwege het jojo-effect van de procedure en de kosten van de verplaatsingen van technici. De afnemer is immers, zoals al vermeld, weinig geneigd om toegang te geven tot zijn gebouw voor de verlaging van zijn verbruiksvermogen.

Brugel heeft bijgevolg vragen over de dwingende aard van de sancties van artikel 25octies, §8 van de elektriciteitsordonnantie, zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie.

3.3.10 De beschermde afnemer kan niet van leverancier veranderen zolang hij dit statuut geniet

Brugel stelt voor om in artikel 25octies van de elektriciteitsordonnantie een nieuwe paragraaf 9 in te voegen die verbiedt dat een afnemer met het statuut van beschermde afnemer van leverancier verandert. Deze maatregel is bedoeld om te vermijden dat de afnemer vraagt om van leverancier te veranderen zodra een vermogensbegrenzer wordt geplaatst, te vermijden dat meerdere schulden bij verschillende leveranciers worden opgebouwd (carrouseffect) en onnodige kosten van de DNB te vermijden.

Daarom stelt Brugel voor om in artikel 25octies van de elektriciteitsordonnantie een nieuwe paragraaf 9 in te voegen met de volgende tekst: "het tussen een leverancier en een beschermde afnemer afgesloten contract is nietig indien het wordt afgesloten tijdens de periode waarin de afnemer het statuut van beschermde afnemer geniet."

3.3.11 Aangaande de afsluitingsrekening

Het zou opportuun zijn om in artikel 25quattordecies, §1, 8° de eerste zin van de elektriciteitsordonnantie te herformuleren in het licht van het Consumentenakkoord en de eerbiediging van de rol van elke actor op de markt.

Daarom adviseert Brugel in artikel 25quattordecies, §1, 8° de eerste zin van de elektriciteitsordonnantie te vervangen door "na iedere verandering van elektriciteitsleverancier ten laatste zes weken na de ontvangst van de meterstanden van de distributienetbeheerder een definitieve afsluitingsrekening van de oude energieleverancier ontvangen".

3.3.12 Nieuwe ODV ten laste van de DNB voor de beschermde afnemers

Zoals reeds vermeld in de verschillende adviezen van Brugel over de programma's voor de openbare dienstverplichtingen van Sibelga of in haar jaarverslagen, zou het, om een niet-discriminerende behandeling van de Brusselse beschermde afnemers tegenover de federale en Waalse beschermde afnemers te verzekeren, opportuun zijn de Brusselse beschermde afnemers vrij te stellen van de federale energiebijdrage.

Brugel adviseert om naar het voorbeeld van de Waalse wetgeving een nieuwe openbare dienstverplichting ten laste van de DNB in te voeren in artikel 24, §1, 2° van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie: "[...]. Het eventuele vastgestelde verschil tussen het sociaal tarief voor de uitsluitend gewestelijke beschermde afnemer en de federaal beschermde afnemer blijft ten laste van de distributienetbeheerder."

3.3.13 De vervaltermijnen in de schadevergoedingsprocedure en hun toepassingsdomein

BRUGEL stelt via haar geschillendienst vast dat een aantal klagers/gebruikers van het distributienetwerk de verantwoordelijke(n) voor de onderbreking, de niet-conformiteit, de onregelmatigheid of de vermogensbegrenzing niet kennen op het ogenblik dat ze zich voordoen. Zij kunnen dus geen schadevergoeding aanvragen binnen de termijn die door het huidige wettelijke kader wordt voorzien. Maar aangezien het een vervaltermijn betreft, impliceert de overschrijding ervan dat de klager/gebruiker van het distributienet niet langer schadevergoeding kan eisen op basis van de bepalingen van de ordonnantie.

Daarom adviseert Brugel de in de schadevergoedingsprocedure voorgeschreven termijn te verlengen tot 120 dagen, wat overeenkomt met de gemiddelde duur van de behandeling van een geschil door een buitengerechtelijke instantie. Dit zou de gebruiker van het distributienet de mogelijkheid geven om een beroep te doen op een buitengerechtelijke instantie om de oorzaak van het probleem te identificeren, en binnen de toegestane termijn schadevergoeding te eisen van de schuldige partij.

Daarom vraagt Brugel de verlenging van de vervaltermijn voor de verbruiker tot 120 dagen in alle bepalingen inzake schadevergoedingen in de elektriciteits- en de gasordonnantie.

BRUGEL stelt ook vast dat de schadevergoedingsregeling alleen betrekking heeft op de onderbreking, de onregelmatigheid en de niet-conformiteit van de levering van elektriciteit. De gebruiker van het distributienet kan echter ook worden geschaad door de plaatsing of het behoud van een vermogensbegrenzer in strijd met de voorschriften van de ordonnantie en haar uitvoeringsbesluiten.

Daarom adviseert Brugel de regels voor de schadevergoeding voor de netbeheerder uit te breiden naar de vermogensbegrenzer, in de geval dat deze niet definitief wordt afgeschaft.

3.3.14 Vereenvoudiging en beperking van de communicatiekosten

Met het oog op de vereenvoudiging en de beperking van de kosten zou het opportuun zijn om te voorzien dat de communicatie via e-mail gebeurt. Dit voorstel is voornamelijk bedoeld voor de communicatie van de leverancier of de DNB naar de afnemers en de OCMW's en omgekeerd.

Daarom adviseert Brugel een nieuw artikel 32decies aan de elektriciteitsordonnantie toe te voegen met de volgende tekst: "Onverminderd de bepalingen van het technisch reglement voor het beheer van het distributienet met betrekking tot de uitwisseling van informatie en behoudens de gevallen waarin de formaliteit van een aangetekend schrijven vereist is, kunnen alle aanmaningen, ontvangstbevestigingen, mededelingen, kennisgevingen of andere uitwisselingen van informatie die in deze ordonnantie worden voorzien gebeuren via elektronische post, mits het uitdrukkelijke en voorafgaande akkoord van de ontvangers".

3.4 De promotie van groene elektriciteit

3.4.1 Noodzaak om sommige bepalingen te herformuleren

Om hoofdstuk V betreffende de promotie van groene elektriciteit van de elektriciteitsordonnantie te verduidelijken, zou het opportuun zijn sommige bepalingen te harmoniseren met het besluit van 17 december 2015 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de promotie van groene elektriciteit.

Brugel adviseert dan ook de volgende wijzigingen aan te brengen:

1°. De vervanging van paragraaf I van artikel 27 van de elektriciteitsordonnantie door:

"Opdat groene elektriciteit garanties van oorsprong en in voorkomend geval groenestroomcertificaten zou kunnen genieten, moet de in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gelegen installatie voor de productie van groene elektriciteit vooraf het voorwerp zijn van een certificering die tot de toekenning van een certificeringsattest leidt.

De Regering bepaalt de principes en de procedure voor de certificering en de modaliteiten voor de wijziging, de controle en de overdracht van eigendom van de gecertificeerde installaties."

2°. De invoeging van een nieuw artikel 27bis, dat:

- lid I van paragraaf 2bis van artikel 27 van de elektriciteitsordonnantie, zoals ingevoegd door het voorontwerp van ordonnantie, overneemt als paragraaf I en aanvult met de woorden "groene elektriciteit" na het woord "MWh".
- lid 2 van paragraaf 2bis van artikel 27 van de elektriciteitsordonnantie, zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie, verandert in paragraaf 2 van het nieuwe artikel 27bis met de volgende tekst:

"Een "garantie van oorsprong" vermeldt de informatie die nodig is voor de nauwkeurige identificatie van de oorsprong en de productieperiode van de betrokken energie, en bevat ten minste:".

- het laatste lid 2 van paragraaf 2bis van artikel 27 van de elektriciteitsordonnantie, zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie, verandert in paragraaf 3 van het nieuwe artikel 27bis met de volgende tekst:

"§ 3. Als bewijs van zijn groene levering bezorgt elke leverancier Brugel periodiek een aantal garanties van oorsprong. De Regering bepaalt de principes en de modaliteiten ter zake."

- paragraaf 3 van artikel 27 van de elektriciteitsordonnantie, zoals gewijzigd door het voorontwerp van ordonnantie, verandert in een specifiek artikel met het nummer 28ter.

3°. De schrapping in artikel 28 van de elektriciteitsordonnantie van de volgende woorden:

- In paragraaf 1: ***"alook hoogrenderende warmtekrachtkoppeling"*** en ***"alook de procedure voor de certificering van de installaties van groene elektriciteit en warmtekrachtkoppeling"***.

3.4.2 **Het delen van groene elektriciteit**

Om de ontwikkeling van de productie van groene elektriciteit te bevorderen, zou het opportuun zijn om een mechanisme in te voeren voor het delen van deze productie in gebouwen met meerdere woningen. In bepaalde andere regio's van België en de Europese Unie zijn initiatieven van dit type genomen.

Om dit type project voor het delen van groene elektriciteit te bevorderen, zou het opportuun zijn dat het ontwerp van ordonnantie een specifieke bepaling in die zin bevat. De Regering zou kunnen worden gemachtigd om de modaliteiten voor de uitvoering van dit type project te bepalen.

Daarom vraagt Brugel om artikel 28bis van de elektriciteitsordonnantie als volgt te vervangen:

"De Regering kan maatregelen nemen om de productie van groene elektriciteit en hoogrenderende warmtekrachtkoppeling in gebouwen met meerdere woningen aan te moedigen."

3.4.3 **Vrijstelling van een leveringsvergunning**

Deze artikelen definiëren de rol van een DNB en van een leverancier op een toegangspunt. Brugel heeft vragen bij de draagwijdte van een dergelijk artikel. De rollen en verantwoordelijkheden van de leveranciers en de DNB in het kader van de verzending van de

berichten zijn duidelijk gedefinieerd in de MIG en de technische reglementen en Brugel begrijpt niet goed wat de relevantie is van deze bepaling in het kader van de ordonnantie. Brugel vreest dat het artikel in zijn huidige vorm onevenredig is omdat het de verantwoordelijkheid voor de goede uitvoering van de wettelijke opdrachten uitsluitend bij de leveranciers legt, terwijl het niets zegt over de goede uitvoering van zijn taken door de DNB. Als deze toevoeging aan het voornoemde artikel strikt wordt geïnterpreteerd, zou elke fout in de uitvoering van een aanvraag dus aan de leverancier worden toegerekend. Bijvoorbeeld, wanneer de leverancier het afsluitingsbericht voor een toegangspunt correct verstuurt, is de DNB verplicht een onderzoek in te stellen om de aanwezigheid van bewoners vast te stellen. Als het onderzoek niet grondig wordt uitgevoerd, kan er een ongerechtvaardigde afsluiting plaatsvinden. In het kader hiervan kan door een strikte toepassing van de voorgestelde bepaling alleen de leverancier aansprakelijk worden gesteld.

Daarom vraagt Brugel om in punt 14° van artikel 2 van de elektriciteitsordonnantie na de woorden "elektriciteit verkoopt" de volgende woorden in te voegen: "met uitzondering van de verkoop van elektriciteit die lokaal wordt geproduceerd en wordt verbruikt voorbij eenzelfde meter van de netbeheerder waarvan de gegevens aan de markt worden meegedeeld".

3.5 Het concept standaardleverancier en de noodzaak om het concept vervangende leverancier een wettelijke basis te geven

Artikel 20 van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie organiseren het concept van de standaardleverancier voor de bevoorrading van afnemers die op de datum dat zij in aanmerking komen en ten laatste op 1 januari 2007 nog geen leverancier aangeduid hebben. Ten tijde van de volledige vrijmaking van de energiemarkten rees immers de vraag van de continuïteit van de bevoorrading van afnemers die in aanmerking kwamen maar geen leverancier hadden gekozen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd dit probleem opgelost door de voornoemde artikelen. De vrijmaking van de markt ligt nu meer dan 10 jaar achter ons en vooral is de energiemarkt sterk geëvolueerd. De energiemarkt is concurrentieel geworden en men ziet vooral een gevoelige ontwikkeling van het gedrag van de gezinnen om van leverancier te veranderen. We stellen vast dat de standaardbevoorrading nu een historische bepaling is geworden die bedoeld was om de overgang naar het in aanmerking komen van de afnemers te regelen. Brugel vraagt zich af of het nuttig is deze bepaling te behouden. Daarom adviseert ze een regeling in te voeren die de overgang organiseert van het concept van de standaardleverancier naar een model dat in de regels van de concurrentiële markt past.

De elektriciteitsmarkt zou echter kunnen worden geconfronteerd met andere problemen, die voorkomen uit haar zeer concurrentiële karakter, met name problemen in verband met de faling van een leverancier. Een leverancier faalt wanneer hij zijn verbintenissen tegenover de Staat, zijn medecontractanten en/of zijn afnemers niet langer nakomt. Sinds 2014 vergadert een FORBEG-werkgroep om een ontwerp voor de versterking van de reglementering met betrekking tot de vervangende leverancier uit te werken en voor te stellen. Het doel is een voorstel van reglementering voor de vervangende leverancier voor te stellen die identiek zou zijn voor de verschillende gewesten. Deze reglementering moet de impact op de markt en de afnemers van een leverancier die zijn verbintenissen niet nakomt beperken.

In afwachting van de aanvaarding van dit gemeenschappelijk standpunt door de Gewesten en de regulatoren zou het opportuun zijn om artikel 25^{noviesdecies} van de elektriciteitsordonnantie aan te vullen met de verduidelijking dat het een overgangperiode betreft.

In het licht van het voorgaande adviseert Brugel artikel 20 van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie als volgt aan te vullen:

"[...] De standaardleverancier biedt de afnemers die voor 1 januari 2020 geen leverancier hebben gekozen zijn beste voorstel voor een leveringscontract aan. Het contract wordt geacht in werking te treden op de datum die de standaardleverancier heeft bepaald, behalve in het geval van een expliciete en schriftelijke weigering door de afnemer. In dat geval zal de afnemer verplicht zijn om voor de door de standaardleverancier aangeduide datum een leveringscontract af te sluiten met de leverancier van zijn keuze.

Daarnaast zou artikel 25^{novesdecies} van de elektriciteitsordonnantie als volgt moeten worden aangevuld:

"In afwachting van de invoering van een specifieke reglementering [...]"

3.6 De conversie van arm gas naar rijk gas

Het voorontwerp van ordonnantie voorziet enkele algemene bepalingen voor de organisatie van de conversie van arm gas naar rijk gas.

Brugel heeft zich over deze problematiek uitgesproken in haar advies van juni 2017 betreffende de problematiek van de conversie van het Brusselse aardgasnet en de aanpassing van de binneninstallaties van de verbruikers om met rijk gas te kunnen werken. Rekening houdend met het resultaat van de verschillende studies die Brugel over deze problematiek heeft uitgevoerd en met de voor de conversie van de netten vereiste veiligheid, is Brugel tot het besluit gekomen dat een voorafgaande, veilige en verplichte controle van de binneninstallaties van de gebruikers noodzakelijk is.

Brugel betreurt dat het voorontwerp van ordonnantie niet vollediger is over deze problematiek, met name wat betreft de aanstelling van een unieke actor die belast is met de coördinatie van het conversieproject, met inbegrip van de eventuele aanpassing van de binneninstallaties van de gebruikers van het gasdistributienet.

3.7 De organisatie en bevoegdheden van Brugel

3.7.1 Organisatie van Brugel

De opdrachten van Brugel zijn in de afgelopen jaren toegenomen. De Raad van Bestuur, die om de 15 dagen vergadert, moet verscheidene beslissingen nemen, die soms strategisch zijn

en soms van minimaal belang (bijvoorbeeld over de aankoop van een koffiemachine). In de praktijk schept deze organisatie onnodige moeilijkheden voor de goede werking van de Raad van Bestuur. Het zou bijgevolg opportuun zijn dat men in het voorontwerp van ordonnantie de mogelijkheid voorziet dat de Raad van Bestuur bepaalde taken zonder strategisch karakter aan coördinatoren delegeert. De coördinator zal onder het hiërarchische gezag van de Raad van Bestuur blijven. Bij gebrek aan een wettelijke basis voor de organisatie van een delegatie van bevoegdheden of van ondertekening, zouden de door Brugel gestelde handelingen onregelmatig kunnen zijn en betwist kunnen worden.

Daarom adviseert Brugel in artikel 30ter, §1 van de elektriciteitsordonnantie een nieuw lid in te voegen met de volgende tekst:

"De Raad van Bestuur beschikt over alle bestuursbevoegdheden voor de aangelegenheden die onder de bevoegdheid van BRUGEL vallen.

De Raad van Bestuur kan de uitoefening van zijn bevoegdheden delegeren aan een in het volgende lid bedoelde coördinator, met uitzondering van de volgende bevoegdheden:

- *de goedkeuring van de ontwerpbegroting en van de rekeningen;*
- *het opstellen en de goedkeuring van het personeelsplan;*
- *het opstellen en bepalen van de tariefstructuur;*
- *het bepalen van de tariefmethodologieën en de goedkeuring van de tarieven;*
- *de uitoefening van de bevoegdheid voor administratieve sancties;*
- *de goedkeuring van de Technische Reglementen;*
- *de goedkeuring van het advies betreffende de programmavoorstellen en de verslagen over de openbare dienstverplichting van de distributienetbeheerder;*
- *de goedkeuring van alle adviezen, studies, onderzoeken, voorstellen of beslissingen op eigen initiatief;*
- *de goedkeuring van de adviezen over de investeringsplannen;*
- *de vertegenwoordiging van BRUGEL bij de persorganen.*

De coördinator wordt benoemd door de Raad van Bestuur. Hij neemt alle nodige organisatorische maatregelen voor de garantie van de goede werking van BRUGEL en de correcte uitvoering van de taken die hem toevertrouwd zijn. Hij oefent ook de bevoegdheden uit die de Raad van Bestuur in het huishoudelijk reglement aan hem heeft gedelegeerd.

De coördinator blijft in de uitoefening van zijn gedelegeerde bevoegdheden onderworpen aan het hiërarchisch gezag van de Raad van Bestuur."

Bovendien zou men in het commentaar bij dit artikel een niet-uitputtende lijst van de delegeerbare opdrachten kunnen opstellen. Men zou met name kunnen preciseren dat de Raad van Bestuur de volgende opdrachten mag delegeren:

- *de organisatie van de consultaties;*
- *de communicatieacties in overeenstemming met het jaarplan;*
- *de follow-up, de evaluatie en het beheer van het personeel;*
- *de keuze van de gunningswijze, het bepalen van het bijzonder bestek of van de documenten die het vervangen, de gunning, de afsluiting en de follow-up van de uitvoering van overheidsopdrachten met een waarde van minder dan 30.000 euro;*

- de toekenning van groenestroomcertificaten, garanties van oorsprong en het statuut van beschermde afnemer;
- de contacten met de in de ordonnantie bedoelde politieke overheden en de administraties.

3.7.2 De opdrachten van Brugel

Artikel 30bis, §2 van de elektriciteitsordonnantie bepaalt de opdrachten van Brugel. Vanwege de evolutie van de markt moet de formulering van bepaalde opdrachten worden aangepast.

Daarom vraagt Brugel om de volgende punten van artikel 30bis, §2 van de elektriciteitsordonnantie als volgt te wijzigen:

- punt 17° moet worden vervangen door de volgende woorden: "toezicht houden op de in paragraaf 4 van artikel 12 voorziene prestatie-indicatoren",
- punt 22°:
  - 1ste regel: de term "vraagrespons" moet worden vervangen door "flexibiliteitsdiensten",
  - 2de regel: de term "netdiensten" moet worden vervangen door "flexibiliteitsdiensten",
  - 3de en 4de regel: de term "met betrekking tot de vraag" moet worden vervangen door de term "met betrekking tot de flexibiliteit",
  - 6de regel: de zin "Deze modaliteiten omvatten de deelname van de leveranciers van flexibiliteitsdiensten" moet worden geschrapt, aangezien ze een overbodige herhaling is van wat eraan voorafgaat.

3.7.3 De bevoegdheden van Brugel

Artikel 32 van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie voorzien de mogelijkheid dat Brugel een administratieve boete oplegt aan elke natuurlijke of rechtspersoon die de elektriciteits-/gasordonnantie en hun uitvoeringsbesluiten niet naleeft. Op de vrijgemaakte markt beschikt de regulator over meer en soms exclusieve bevoegdheden (voor de tarieven). Hij moet de nodige instrumenten ontvangen om erop toe te zien dat de marktactoren zijn beslissingen eerbiedigen. De regulator moet bevoegd zijn om de marktactoren die zijn beslissingen niet eerbiedigen te sanctioneren.

Daarom vraagt Brugel om artikel 32 van de elektriciteitsordonnantie als volgt aan te passen:

In artikel 32, §1 worden na de woorden "de uitvoeringsbesluiten ervan" de woorden "en haar beslissingen, met inbegrip van de technische reglementen" ingevoegd.

Deze wijzigingen moeten ook in de gasordonnantie worden aangebracht.

3.7.4 Wijziging van de personeelsstructuur van Brugel

– **MOTIVATIES**

De huidige structuur en organisatie van BRUGEL werd uitgewerkt in een specifieke context die van 2006 dateert: de vrijmaking van de gas- en de elektriciteitsmarkt, zonder tariefbevoegdheid. Als gevolg van deze nieuwe bevoegdheid, en nu met een bevoegdheid voor de controle van de waterprijzen, en misschien later nog andere bevoegdheden, moet het model worden aangepast, zonder de leidende functie van de Raad van Bestuur in twijfel te trekken.

De ordonnantie voorziet immers dat de Raad van Bestuur alle verantwoordelijkheden van een dergelijke raad draagt, maar ook die van een directiecomité, als leidende ambtenaren en hoofd van de administratie. De eerste en tweede rang van de personeelshierarchie werd bijgevolg op nul gezet omdat deze functies van rechtswege door de Raad van Bestuur worden uitgeoefend. Voor het personeel zijn enkel de rangen 3, 4 en 5 voorzien, met A2 als hoogste graad.

In deze context had de Vaste Commissie voor Taaltoezicht een advies gegeven over de samenstelling van de hogere graden, 1 en 2:

"Er is in het ontwerp van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering niets voorzien betreffende de taalkaders van BRUGEL voor de 1e en 2e graad van de hiërarchie. Er is enkel een raad van bestuur voorzien van 5 personen, van wie slechts één persoon deel uitmaakt van het statutair personeel.

Maar de raad van bestuur oefent het gezag uit over de uitgevoerde handelingen en treedt op als de hiërarchische autoriteit. De pariteit moet dus worden toegepast op de raad van bestuur. De raad moet bestaan uit een gelijk aantal Franstalige en Nederlandstalige leden."

Om zich te beschermen tegen ongeldigheid van de beslissingen van de hiërarchische autoriteit, en vooral de beslissingen in verband met het personeel, is het belangrijk om een keuze te maken: men respecteert de taalpariteit ofwel op het niveau van de RvB, ofwel op het hogere niveau van de hiërarchie van het vaste personeel van BRUGEL.

In alle overheidsinstellingen wordt de directie uitgeoefend door een duo. Dit biedt talrijke voordelen: spreiding van de werklast per competentiesfeer, naleving van de taalpariteit voor de directiefuncties, overleg voor het nemen van beslissingen, vervanging in geval van afwezigheid, enz. Alle Brusselse overheidsinstellingen worden op deze manier geleid. Meestal geeft een van de twee leidinggevendenden de impuls voor de basisopdrachten van de instellingen, terwijl de rol van de ander veeleer gericht is op het intern operationeel beheer van de instelling, zonder dat deze perimeters definitief vastgelegd zijn.

Wanneer men de taken onderzoekt die aan het personeel van BRUGEL worden toevertrouwd, ziet men dat een steeds belangrijker deel gewijd is aan de directe onderhandelingen met de actoren van de energiesector en binnenkort ook de watersector. Deze besprekingen gaan over een steeds groter aantal zeer specifieke en technische punten, vaak op hoog niveau: DG, N-1, of N-2. De leden van de raad van bestuur, die maar eenmaal om de twee weken vergaderen, hebben slechts een globaal en strategisch zicht op deze operationele aspecten. De documenten die hen worden voorgelegd, zijn steeds talrijker, complexer en gevarieerder. Het is absoluut noodzakelijk dat de beslissingen zo grondig mogelijk worden voorbereid.

Onze gesprekspartners zijn overigens structuren die zijn georganiseerd rond 1.000 of meer personen, en dan beperken we ons tot de netbeheerders (elektriciteit, gas en water). De commerciële actoren in elektriciteit en gas zijn talrijk en de structuren zeer gevarieerd. Ze beschikken allemaal, ook de intercommunale en pararegionale structuren, over autonomie inzake de organisatie van hun personeel. Ter vergelijking, de BMWB, die in bepaalde mate door BRUGEL moet worden gecontroleerd, beschikt over statutaire autonomie, terwijl de omvang van de entiteit vergelijkbaar is met die van de regulator⁶.

Meer algemeen wordt het moeilijk en zelfs onmogelijk om alle competenties, zowel inzake de kernactiviteiten als inzake het beheer, in één persoon te verenigen. Een algemene coördinatie zou het mogelijk maken om de competentiepool van de hiërarchie beter te organiseren, de kwaliteit van onze beslissingen beter te controleren en de talrijke maar legitieme vragen van onze raad van bestuur beter te beantwoorden.

Daarbij komt de noodzaak om vooruitzichten te bieden aan een personeelslid met het profiel van een hooggekwalificeerde expert, die echter geen doorgroeimogelijkheden heeft, terwijl de energiesector, die zeer aantrekkelijk is, volop evolueert en vaak opportuniteiten biedt. Knowledge management is een cruciale uitdaging voor een organisme dat de overheid adviseert en zich inzet voor het algemeen belang en dat van het Gewest.

– **DOEL**

De structuur van BRUGEL zou er goed aan doen te evolueren naar een hogere piramide die ruimte biedt voor een meer gestructureerd en performant management.

Zonder daarom het aantal personeelsleden sterk te verhogen, zou er een mogelijkheid moeten zijn om aan de top van de hiërarchie een managementpool te vormen waarin meer expertise aanwezig is en die meer verantwoordelijkheid heeft.

Naast de rol van coördinator zou er een adjunct moeten zijn die verantwoordelijk is voor een aantal taken of kernactiviteiten. Een aantal transversale bevoegdheden, zoals HR, het budget en de boekhouding, informatica, communicatie en logistiek zou kunnen worden verdeeld tussen de coördinator en zijn adjunct.

De komst van de nieuwe bevoegdheid "water" moedigt ons ook aan om medewerkers ertoe aan te zetten zich te specialiseren in een bepaalde kernactiviteit: netten, tarief, juridische zaken, sociale zaken, klachten en betwiste zaken, groene productie, enz.

Wanneer we het team versterken om de bevoegdheid voor het water waar te nemen, kunnen we deze nieuwe specialisten direct integreren in de geplande structuur. Dit zal echter niet eenvoudig zijn zonder het aantal medewerkers met een managementprofiel te verhogen, aangezien alle huidige profielen uitsluitend specialisten in hun domein zijn.

In 2016 telde BRUGEL 21 VTE's, bijna uitsluitend op contractuele basis. Met de waterbevoegdheid voorziet het personeelsplan 2017 24 VTE's. Voor het management zou er slechts 1 bijkomend VTE nodig zijn, wat het totaal op 25 VTE's brengt. De loonmassa zou

---

⁶Een vijftigtal VTE's bij de BMWB tegenover een twintigtal bij BRUGEL

uiteraard stijgen, maar slechts in bescheiden mate en binnen de strikte limieten van ons budget, dat door de ordonnantie⁷geplafonneerd is.

Door de uitbreiding van de piramide tot A4 (of A3+) zouden we ook over A3 beschikken. Dit zou de huidige medewerkers vooruitzichten bieden, maar zonder onmiddellijke impact. Deze functies zouden immers worden ingevuld door promotie, wat veronderstelt dat de huidige functies eerst worden "gestatutariseerd".

Ook de graden van de hiërarchie van BRUGEL en dus ook het taalkader moeten onvermijdelijk worden aangepast. De directieposten moeten immers volgens taalpariteit worden verdeeld, dus voor de niveaus A3 en A4 (of A3+).

– TOEPASSINGSMODALITEITEN

Vandaag bepaalt de Regering het statuut van de medewerkers van BRUGEL en hun bezoldiging. Hiertoe heeft de Regering een tiental besluiten aangenomen die het statuut van BRUGEL aan dat van de andere Brusselse ION's (instellingen van openbaar nut) koppelen. Het statuut van de Brusselse ION's is meer bepaald van toepassing op de meeste medewerkers van BRUGEL, maar er werden enkele uitzonderingen voorzien, voornamelijk uit pragmatisch oogpunt, gezien de kleine structuur, en met behoud van de verworven rechten van de opdrachthouders. Deze situatie bereikt echter, hoewel ze door BRUGEL werd voorgesteld op vraag van de Regering, stilaan haar operationele limieten.

De Regering heeft meerdere wijzigingen van het besluit voorbereid, zoals de aanpassing van het statuut zelf of van het besluit over telewerk. Aangezien BRUGEL niet rechtstreeks onder het gezag van de Regering valt, zijn de voorstellen van besluit niet meteen van toepassing op BRUGEL. Bijgevolg zullen er telkens aanvullende besluiten moeten worden aangenomen opdat BRUGEL deze nieuwe bepalingen zou kunnen toepassen of ze in overeenstemming zou kunnen brengen met haar eigen bepalingen, die niet echt compatibel zijn. Als dit niet zou gebeuren, zouden de medewerkers van BRUGEL geen wettelijke grondslag hebben voor een aantal bepalingen van hun statuut of zouden ze voor hen nietig of niet toepasbaar zijn.

Merk ook op dat BRUGEL alleen reactief kan optreden tegenover de initiatieven van de Regering. Sinds 2016 worden de administraties immers niet meer uitgenodigd op de vergaderingen van sector XV en ontvangen ze geen voorbereidende documenten meer voor de besprekingen "ambtenarenzaken". Ze vernemen ze pas bij hun publicatie in het Belgisch Staatsblad. BRUGEL moet dan de bepalingen tot wijziging of opheffing analyseren om binnen haar juridische perimeter de geschikte aanpassingen voor te stellen die via drie nieuwe lezingen aan de Regering worden voorgelegd. Dit heeft tijdrovend wetgevend werk tot gevolg, dat gespecialiseerd personeel vereist voor de implementatie, vooral ook omdat de aanvaardingsprocedures lang en complex zijn.

Gezien deze administratieve problemen wil BRUGEL over een statutaire autonomie beschikken die haar in staat zou stellen de bepalingen in verband met haar ambtenarenzaken gemakkelijker aan te passen, zonder daarom ver af te wijken van de bepaling van de Brusselse ION's.

---

⁷ Het budget "energie" van BRUGEL is geplafonneerd op 15% van de ontvangsten van het energiefonds.

Men zou dus artikel art. 30quinquies, § I van de elektriciteitsordonnantie kunnen wijzigen, dat nu het volgende voorziet: *“De regering bepaalt de voorwaarden voor de benoeming en de revocatie van de personeelsleden van Brugel, alsook hun statuut.”*

door

“... De raad van bestuur bepaalt het organieke personeelskader en het administratieve en geldelijke statuut ervan.” naar het voorbeeld van artikel 26 van de ordonnantie waterkader voorzien voor de BMWB .

Of, als men dichter bij de huidige beschrijving wil blijven: *“De Raad van Bestuur bepaalt de voorwaarden voor de benoeming en de revocatie van de personeelsleden van BRUGEL, evenals hun statuut in het kader van de pool van de pararegionale instellingen van het Gewest.”*

Hoe dan ook is BRUGEL, net als de andere Brusselse organismen van publiek recht, lid van de sector XV en moet het in de pool van de Brusselse pararegionale instellingen blijven. Het zal dus hetzelfde baremiek rooster moeten behouden als dat van de ION's, ook al kan dit, net als bij de SDRB (CityDev) of de BMWB, soepel worden toegepast.

– **CONTROLEMAATREGELEN**

Om deze mate van autonomie te compenseren, zou men een versterkte controle van BRUGEL kunnen invoeren die grotendeels geïnspireerd zou zijn door de aanbevelingen van het Rekenhof voor de CREG. Het zou wenselijk zijn dat BRUGEL haar jaarlijkse activiteitenverslag en haar verslag over de werking van de markt elk jaar voorlegt aan de Regering, maar ook haar budgetvoorstel presenteert en verdedigt, inclusief het luik personeelskosten.

4 Analyse van het voorontwerp van ordonnantie artikel per artikel

Dit hoofdstuk maakt een analyse artikel per artikel van het voorontwerp van ordonnantie en stelt bepaalde wijzigingen van de elektriciteits- en de gasordonnantie voor. Het moet worden gelezen in samenhang met hoofdstuk 3 van dit advies. **De over de bepalingen van de elektriciteitsordonnantie geformuleerde opmerkingen gelden ook voor de equivalente bepalingen van de gasordonnantie.** Soms verwijst het advies naar welbepaalde artikelen van de gasordonnantie en soms worden deze artikelen niet specifiek vermeld.

- 1°. Punt 7°, 33° en 47° van artikel 2 van de elektriciteitsordonnantie, zoals ingevoegd door artikel 3 van het voorontwerp van ordonnantie

Om elke incoherentie en nodeloze herhaling te vermijden, dient men in de **in punt 7° gegeven definitie van groene elektriciteit** de volgende woorden te schrappen "*en die een garantie van oorsprong ontvangt*".

Het concept groene leverancier is verouderd en komt niet langer overeen met de huidige realiteit. Daarom adviseert Brugel **punt 33 van artikel 2 van de elektriciteitsordonnantie te schrappen**.

Brugel heeft vragen bij de in **punt 47** gegeven definitie van tussenpersoon. Wat is het doel van deze definitie? Wie is deze actor?

- 2°. Artikel 7, §1, 9° van de elektriciteitsordonnantie

Met oog op de duidelijkheid moet in dit punt 9 de term "*gedistribueerde productie*" worden vervangen door "*gedecentraliseerde productie*". Brugel begrijpt namelijk niet waar de term "*gedistribueerde productie*" op slaat. Indien de wetgever met deze term de gedecentraliseerde productie bedoelt, zou hij in het meervoud moeten staan.

- 3°. Aangaande artikelen 7 en 52 van het voorontwerp van ordonnantie

Deze artikelen beogen de rol van een DNB en van een leverancier op een toegangspunt te definiëren. Brugel stelt zich vragen over de strekking van een dergelijke artikel. De rollen en de verantwoordelijkheden van de leveranciers en van de DNB's in het kader van het verzenden van berichten zijn duidelijk gedefinieerd in het MIG en in de technische reglementen en Brugel begrijpt niet zo goed wat de relevantie van deze bepaling is in het kader van de ordonnantie. Op basis van het opgestelde artikel vreest Brugel bovendien dat het onevenredig zou zijn omdat het aan de leveranciers de goede uitvoering van de wettelijke taken exclusief ten laste legt, terwijl het artikel stilzwijgend blijft over de goede uitvoering van zijn taken door de DNB. Zo zou, bij een strikte interpretatie van deze toevoeging aan het voornoemde artikel, elke fout die gemaakt is in het kader van de uitvoering van een vraag aan de leverancier worden toegeschreven. Bij wijze van voorbeeld heeft de DNB de verplichting een onderzoek te verrichten om de aanwezigheid van inwoners op te sporen wanneer de leverancier naar behoren een bericht tot afsluiting stuurt voor een toegangspunt. Als het onderzoek niet volledig is verricht, zou er sprake kunnen zijn van een ongeoorloofde afsluiting. In dit kader zou door een strikte toepassing van de voorgestelde bepaling enkel de leverancier verantwoordelijk worden gesteld.

Daarom vraagt Brugel om de voorgestelde wijzigingen van artikelen 7 en 52 van het voorontwerp van ordonnantie in artikel 9bis van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie niet toe te voegen.

4°. Artikelen 8 en 51 van het voorontwerp van ordonnantie betreffende de Technische Reglementen

– Aangaande de uitwerking van de MIG

De MIG is een platform voor de uitwisseling van marktgegevens tussen de verschillende actoren. Om het marktevenwicht te eerbiedigen, zou de DNB niet alleen overleg moeten plegen met de leveranciers maar ook met de andere actoren op wie de MIG van toepassing is.

Het samenwerkingsplatform voor de invoering van de MIG's is bovendien een infraregionaal platform dat alle in België actieve actoren verzamelt. Het is dan ook beter om niet naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verwijzen.

Bijgevolg zouden deze artikelen moeten worden aangevuld met de volgende bepaling: "de in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toepasselijke MIG wordt door de distributienetbeheerder opgesteld na overleg met de leveranciers en de andere actoren op wie de MIG van toepassing is".

Daarnaast moeten in het voorlaatste lid van artikel 9ter zoals gewijzigd door artikel 8 van de elektriciteitsordonnantie de woorden "op een samenwerkingsplatform waarop alle in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest actieve leveranciers en netbeheerders vertegenwoordigd zijn" worden gewijzigd in "op een samenwerkingsplatform waarop alle actoren op wie de MIG van toepassing is en de netbeheerder vertegenwoordigd zijn".

– Aangaande de inhoud van de Technische Reglementen

De energiemarkt wordt vandaag gekenmerkt door een snelle evolutie van nieuwe diensten (flexibiliteitsdienst, opladen van elektrische voertuigen, energiediensten). De inhoud van de huidige Technische Reglementen moet blijven evolueren in het licht van deze nieuwe diensten, om rechtszekerheid voor de nieuwe marktactoren en de gebruikers te verzekeren.

Daarom vraagt Brugel om artikel 8 van het voorontwerp van ordonnantie aan te vullen met een nieuw punt 17° met de volgende tekst:

"de regels voor de toegang tot de informatie of de markt voor de leveranciers van flexibiliteitsdiensten en de leveranciers van energiediensten".

– Aangaande de bevoegdheid van Brugel om de Technische Reglementen te wijzigen

Om het transparantiebeginsel te respecteren, dient men de ordonnantie aan te vullen met de mogelijkheid voor Brugel om een publieke consultatie te organiseren wanneer ze beslist om de technische reglementen te wijzigen.

Daarom vraagt Brugel om in het nieuwe lid 5 van artikel 9ter van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door artikel 8 van het voorontwerp van ordonnantie na de zin "In dit geval stelt het een lijst op van de aan te brengen wijzigingen" de volgende zin in te voegen: "Het kan deze lijst aan een publieke consultatie voorleggen".

5°. Artikel 9quinquies, punt 2 van de elektriciteitsordonnantie

Het voornoemde artikel stelt dat de tariefmethodologie moet toelaten om het geheel van de kosten van de DNB die noodzakelijk of doeltreffend zijn te dekken. De kosten die voortvloeien uit de gebrekkige uitvoering van zijn wettelijke verplichtingen mogen echter niet automatisch gedekt zijn. Om de rechtszekerheid te waarborgen, dient men het voorgaande te preciseren.

Daarom vraagt Brugel om punt 2° van artikel 9quinquies van de elektriciteitsordonnantie als volgt aan te passen:

"deze kosten omvatten niet de schadevergoedingen die de distributienetbeheerder volgens hoofdstuk VIIbis dient te betalen."

6°. Artikel 9quinquies, punt 13° van de elektriciteitsordonnantie

Punt 13 van het voornoemde artikel lijkt een hinderpaal te vormen voor de goede uitvoering door Brugel van haar exclusieve tariefbevoegdheid. De regulator zou immers de tarieven van de ODV moeten kunnen benchmarken of stimuli moeten kunnen invoeren voor bepaalde vooraf bepaalde doelstellingen van de DNB.

Bijgevolg vraagt Brugel om punt 13 van artikel 9quinquies van de elektriciteitsordonnantie te schrappen.

7°. Artikel 9quinquies, punt 19° van de elektriciteitsordonnantie

Naar het voorbeeld van artikel 10 van het voorontwerp van ordonnantie benadrukt Brugel dat men dient te voorzien dat de tarieven worden aangepast binnen een termijn van drie maanden na de inwerkingtreding van wijzigingen van de transmissietarieven.

Daarom vraagt Brugel om in punt 19 van artikel 9quinquies het woord "automatisch" te vervangen door de woorden "binnen een termijn van drie maanden na de inwerkingtreding".

8°. Artikel 9septies van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie

Vandaag kan beroep tegen de tariefbeslissingen van Brugel worden aangetekend bij het Hof van Beroep te Brussel. Na een reorganisatie door de Federale Staat van de hoven en tribunalen is het Hof van Beroep te Brussel aangevuld met een nieuwe sectie, het Marktenhof. Het Marktenhof is samengesteld uit kamers voor marktzaken, die specifiek werken aan de meeste exclusieve bevoegdheden die aan het hof zijn toegekend, bijvoorbeeld inzake de gereguleerde markten. Deze nieuwe regels zijn opgenomen in de wet van 25

december 2016 tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie. Ze zijn op 9 januari 2017 in werking getreden. Het zou bijgevolg opportuun zijn om het Marktenhof aan te duiden als de instantie voor het beroep tegen de tariefbeslissingen van Brugel, naar het voorbeeld van de tariefbeslissingen van de CREG.

Daarom vraagt Brugel om in artikel 9septies van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie de woorden "Hof van Beroep te Brussel" te vervangen door de woorden "Marktenhof".

9°. Artikelen 11 en 53 van het voorontwerp van ordonnantie betreffende de investeringsplannen

– Aangaande de terminologie "investeringsplan"

De netbeheerders moesten er traditioneel voor zorgen dat de energie van de producent naar de eindafnemer wordt gebracht. Met andere woorden, zij waren vooral verplicht om de veiligheid en de kwaliteit van de levering en de beschikbaarheid van de capaciteit van de elementen (kabels en transformatoren) van hun netten te garanderen. Als gevolg van de ontwikkeling van nieuwe technologieën, flexibiliteitsdiensten en een geavanceerd systeem voor de uitwisseling van gegevens met de commerciële actoren (MIG6) worden de netbeheerders geconfronteerd met een toenemende behoefte aan IT-capaciteit. Om deze groei zo goed mogelijk te beheren, moet de DNB meer en meer investeringen in informaticaprojecten voorzien. De rol van de distributienetbeheerder verandert in die van een beheerder van het distributiesysteem die de capaciteit van het net en de uitwisselingen met de commerciële actoren actief beheert. Bijgevolg zijn de investeringen niet louter materieel en fysiek maar kunnen ze ook informatieprojecten omvatten. Deze evolutie vereist een herziening van de term "investeringsplan". De term "ontwikkelingsplan" is beter op zijn plaats, in het licht van de recente evoluties van het Europese energierecht.

Het voorstel voor de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne elektriciteitsmarkt, in de versie van 20 april 2017, stelt immers in artikel 32.2 het volgende:

"De invoering van een distributienet is gebaseerd op een transparant plan voor de ontwikkeling van het net dat de distributienetbeheerders om de twee jaar aan de reguleringsinstantie voorleggen. Dit plan voor de ontwikkeling van het net omvat de voor de vijf tot tien volgende jaren geprogrammeerde investeringen, met een bijzondere nadruk op de belangrijkste distributie-infrastructuren die nodig zijn voor de aansluiting van de nieuwe productiecapaciteiten en de nieuwe lasten, met inbegrip van de oplaadpunten voor elektrische voertuigen. Dit plan behandelt ook het gebruik van de actieve participatie van de vraag, de energie-efficiëntie, de installaties voor de opslag van energie of andere middelen waarop de distributienetbeheerder een beroep doet als alternatieven voor de uitbreiding van het net."

Daarom adviseert Brugel in de elektriciteitsordonnantie en in de gasordonnantie de term "investeringsplan" te vervangen door de term "ontwikkelingsplan".

– Aangaande de inhoud van de investeringsplannen

Brugel stelt met voldoening vast dat het voorontwerp van ordonnantie voorziet dat de investeringsplannen de staat van de studies, ontwerpen en implementaties van intelligente netten en intelligente meters omvatten.

Brugel benadrukt echter dat voor andere gereguleerde activiteiten die aan de DNB gedelegeerd zijn, met name wat de activiteit "data manager" betreft, deze laatste investeringen in informatica uitvoert (eigen informaticaplatform, ontwikkeling van CMS⁸, de MIG⁹). Om het transparantiebeginsel te eerbiedigen, zou het opportuun zijn dat alle informaticaprojecten voor het beheer van de gegevens van de DNB in de investeringsplannen zouden worden opgenomen en voorzien.

Daarom adviseert Brugel artikel 12 §1ter, §1 van de elektriciteitsordonnantie aan te vullen met een nieuw punt 11° met de volgende tekst:

"de informaticaprojecten die de distributienetbeheerder in staat stellen om zijn opdracht voor het beheer van de gegevens uit te voeren".

- Indiening van het verslag over de gedane investeringen

In het kader van de ex post tariefcontrole geeft Brugel er de voorkeur aan een verslag van de gedane investeringen in het jaar n-1 te ontvangen voor 31 maart van het jaar n. Dit zou de tariefcontrole vergemakkelijken.

Daarom adviseert Brugel lid 1 van paragraaf van de nieuwe paragraaf 3 van artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie, toegevoegd door artikel 11 van het voorontwerp van ordonnantie als volgt aan te vullen:

"De distributienetbeheerder bezorgt het verslag van de in het vorige jaar gedane investeringen uiterlijk op 31 maart".

- Aangaande de datum voor de indiening van het advies van Brugel

Op basis van het voorontwerp van ordonnantie moet Brugel haar advies op 30 oktober in plaats van 20 november bij de Regering indienen. Hoewel de nieuwe modaliteiten voor het indienen van de investeringsplannen Brugel in staat zullen stellen om de werklust te spreiden, is het om operationele redenen verkieslijk dat de datum van 20 november voor de indiening van het advies van Brugel behouden blijft.

Daarom vraagt Brugel om de datum van 20 november voor het indienen van het advies van Brugel te behouden.

- 10°. Paragraaf 4 van artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie

Deze paragraaf verplicht de DNB om Brugel een verslag over de kwaliteit van de geleverde diensten te bezorgen.

Om de prestaties van de DNB in de uitvoering van zijn taken te bevorderen, adviseert Brugel de kwaliteit van de geleverde diensten aan de hand van prestatie-indicatoren te meten. Aan de hand van deze indicatoren kan worden bepaald voor welke diensten de DNB minder goed presteert en in welke diensten hij uitblinkt. Ze maken ook een tracerings

---

⁸ CMS: Central Market System

⁹ MIG: Message Implementing Guide, het protocol voor de uitwisseling van informatie tussen de marktactoren

in de tijd mogelijk van de prestaties van de door de DNB geleverde diensten. Ze zijn bovendien nodig om een serene toepassing van de MIG mogelijk te maken.

Daarom vraagt Brugel om paragraaf 4 in fine van artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie als volgt aan te vullen:

"Brugel kan prestatie-indicatoren bepalen voor de kwaliteit van de door de distributienetbeheerder geleverde diensten".

11°. Artikel 21 van de elektriciteitsordonnantie, artikel 15 van de gasordonnantie en artikel 13 van het voorontwerp van ordonnantie aangaande de leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten

Voor de duidelijkheid van de formulering van deze artikelen dient men het 1ste lid, "De leveranciers beschikken over een leveringsvergunning voor de levering van [...]" te vervangen door "Voor de levering van [...] moet een onderneming over een leveringsvergunning beschikken". Een onderneming kan immers niet als leverancier worden bestempeld wanneer ze geen leveringsvergunning bezit. Het zou ook opportuun zijn om naar eindafnemers te verwijzen in plaats van naar in aanmerking komende afnemers, aangezien de ordonnantie dat laatste begrip niet definieert. De betekenis is dezelfde, maar de uitdrukking in aanmerking komende is wat verouderd. Deze opmerking geldt ook voor artikel 13 van het voorontwerp van ordonnantie aangaande de leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten.

Men dient ook de verplichting om over een groene leveringsvergunning te beschikken om een groene leverancier te zijn te schrappen. Deze bepaling heeft in de huidige realiteit geen bestaansreden meer.

Bovendien moet artikel 15 van de gasordonnantie ook de overdracht van de bevoegdheid voor het toekennen of intrekken van vergunningen aan Brugel organiseren.

Daarom vraagt Brugel om artikel 15 van de ordonnantie aan te vullen met een nieuw laatst lid met de volgende tekst:

"Elke in dit artikel bedoelde leveringsvergunning wordt door Brugel afgegeven, overgedragen, hernieuwd of in voorkomend geval ingetrokken."

De formulering van deze artikelen zou bovendien moeten worden verbeterd.

Men dient ook lid 2 van artikel 21 van de elektriciteitsordonnantie te schrappen.

Tot slot zou de term "in aanmerking komende afnemer" overal in de ordonnantie moeten worden vervangen door "eindafnemer".

12°. Artikel 16 van de elektriciteitsordonnantie

Dit artikel zou moeten worden geschrapt, aangezien artikel 2 van het voorontwerp van ordonnantie het concept hoogrenderende warmtekrachtkoppeling al definieert en voor de criteria waaraan ze moet voldoen naar bijlage I van de ordonnantie verwijst.

Daarom adviseert Brugel artikel 16 van de elektriciteitsordonnantie te schrappen.

13°. Artikel 23ter van de elektriciteitsordonnantie zoals ingevoegd door artikel 18 van het voorontwerp van ordonnantie

Dit artikel bepaalt dat de beheerders van het gewestelijk tractienet spoor of van de stationsnetten de gebruikers van hun net een gedetailleerde/duidelijke factuur moeten bezorgen en de meerkosten op de facturen voor het transport, het lokale transport en de distributie billijk over hun facturen moeten verdelen. Brugel meent dat het, om de gebruikers van deze netten te beschermen, opportuun zou zijn dat Brugel enerzijds het model van de door deze beheerders uitgegeven factuur en anderzijds de methodologie voor de verdeling op basis van de door deze beheerders bezorgde nota zou kunnen goedkeuren.

Daarom adviseert Brugel artikel 23ter, 3°

- punt a) als volgt aan te vullen:

"het model van de factuur wordt door Brugel goedgekeurd;".

- punt b) als volgt aan te vullen

"de methodologie voor deze verdeling wordt door Brugel goedgekeurd op basis van een door deze beheerders ingediende nota;".

Daarnaast verwijst punt b) naar de lokale transmissie; deze term moet worden vervangen door de woorden "regionale transmissie".

14°. Artikel 24bis, §1, 1° van de elektriciteitsordonnantie

Paragraaf I van het voornoemde artikel stemt niet langer overeen met de huidige realiteit van de energiemarkt. Bovendien worden de situaties waarin zonder voorafgaand contract elektriciteit op het net wordt geïnjecteerd geregeld door de invoering van de verplichting voor de leverancier om het surplus van de productie aan te kopen. Een contract met een leverancier voor de aankoop van groene elektriciteit maakt het mogelijk om de evenwichtsverantwoordelijke voor de injecties te bepalen, aangezien er een theoretisch geval mogelijk is waarin veel gedecentraliseerde producties op het net worden geïnjecteerd.

Daarom vraagt Brugel om punt I van paragraaf I van artikel 24bis van de elektriciteitsordonnantie te schrappen.

15°. Artikel 22 van het voorontwerp van ordonnantie

De DNB moet niet alleen intelligente meters installeren maar de afnemers ook instrumenten verstrekken voor de informatie en de bewustmaking van de verbruikers over deze meters. Deze instrumenten kunnen verschillende vormen aannemen, zoals websites, informatiecampagnes enz. Zonder deze initiatieven dreigt de verbruiker onvoldoende op de hoogte te zijn van de voordelen die de intelligente meter hem kunnen opleveren en van zijn bijdrage aan een schoner milieu.

Daarom adviseert Brugel artikel 22 aan te vullen met een nieuwe paragraaf 8 met de volgende tekst:

"De distributienetbeheerder moet instrumenten implementeren voor de informatie en bewustmaking van de afnemers over de kenmerken, de functies en de doelstellingen van intelligente meters".

16°. Het nieuwe artikel 24ter, §4, lid 4 van de elektriciteitsordonnantie zoals ingevoegd door artikel 22 van het voorontwerp van ordonnantie

Het voornoemde artikel beschrijft de manier waarop de verbruiksgegevens van de gebruikers worden verzameld en verwerkt.

Met het oog op de duidelijkheid zou het opportuun zijn om in het nieuwe artikel 24ter, §4, lid 4 van de elektriciteitsordonnantie zoals ingevoegd door artikel 22 van het voorontwerp van ordonnantie de woorden "niet buitensporige" te vervangen door het woord "evenredige".

17°. Artikel 25bis, §1 van de elektriciteitsordonnantie

Dit artikel heeft betrekking op de statistische gegevens en voorziet een lijst van gegevens die door de leveranciers en de DNB moeten worden verstrekt.

Het regulator kader, de energiemarkt en de sociaaleconomische situatie van de huishoudelijke afnemers evolueren voortdurend. Om de hem toevertrouwde opdrachten zo goed mogelijk uit te voeren, moet de regulator over actuele gegevens beschikken. De verzoeken om gegevens te bezorgen aan de verschillende actoren "vastleggen" in een ordonnantie stelt de regulator niet in staat om deze verzoeken aan te passen aan de evoluties en zodoende zijn informatieplicht optimaal te vervullen.. Het zou bijgevolg opportuun zijn om in de ordonnantie te voorzien dat Brugel belast is met het opstellen van de lijst van de gegevens die aan de leveranciers en de DNB worden gevraagd in het kader van het opstellen van haar jaarverslag of haar tussentijdse verslagen.

Het is belangrijk dat Brugel de mogelijkheid heeft om de leveranciers achteraf gegevens per kwartaal of per semester te vragen.

Het voornoemde artikel stelt bovendien dat de gegevens per gemeente moeten worden uitgesplitst. Deze verplichting geeft geen bijkomende inzichten en geen meerwaarde. Een uitsplitsing per wijk zou relevanter zijn. Men heeft ook vastgesteld dat de uitsplitsing volgens postcode bijzondere situaties aan het licht kan brengen. Voor bepaalde opvragingen kunnen de kleine leveranciers zeer weinig gegevens hebben en zou het mogelijk zijn om afnemers die in een gemeente met een geringe dichtheid wonen op te sporen. Tot slot verzwakt deze verplichting de taak van de leveranciers tijdens de meting.

De uitsplitsing tussen beschermde/niet-beschermde afnemers heeft geen bestaansreden voor de leveranciers. De gegevens over de beschermde afnemers worden door de DNB meegedeeld.

Daarom stelt Brugel voor om paragraaf I van artikel 25bis van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie aan te vullen met "Voor 31 maart stellen de distributienetbeheerder en de leveranciers de statistische gegevens over de gezinnen en met betrekking tot het voorgaande jaar ter beschikking van Brugel. Brugel bepaalt de lijst van de te verstrekken gegevens en de frequentie van hun mededeling."

18°. Artikelen 24 en 59 van het voorontwerp van ordonnantie betreffende de verplichting om het modelcontract te bezorgen

Aangezien de leveringscontracten een federale bevoegdheid zijn, wenst Brugel deze artikelen te herformuleren. Deze verplichting is immers bedoeld om de algemene voorwaarden conform te maken met de Brusselse wetgeving.

Daarom vraagt Brugel om artikelen 24 en 59 van het voorontwerp van ordonnantie als volgt te herformuleren:

"§2. De leveranciers delen Brugel het model van hun leveringscontract mee, opdat Brugel de conformiteit van de algemene voorwaarden met de Brusselse wetgeving zou verifiëren".

19°. De nieuwe paragraaf I van artikel 25sexiesdecies van de elektriciteitsordonnantie zoals ingevoegd door artikel 31 van het voorontwerp van ordonnantie

Dit artikel geeft de Regering de mogelijkheid om prestatie-indicatoren te bepalen voor de beoordeling van de prestaties van de leveranciers, met inbegrip van hun facturering.

De leveranciers krijgen nieuwe lasten opgelegd. Zoals hierboven vermeld, vertegenwoordigen deze lasten hoge bijkomende kosten voor de leveranciers, voornamelijk voor IT. Deze nieuwe paragraaf zegt niet of deze lasten aan een categorie van leveranciers gebonden zijn. Met andere woorden, hij bepaalt geen toepassingsdrempel naargelang het aantal afnemers die door een specifieke leverancier worden bediend. De last is echter niet dezelfde voor een leverancier met 100.000 afnemers als voor een leverancier met 10.000 afnemers. Deze bepaling kan dus discriminerend lijken voor de middelgrote en kleine leveranciers en is een rem voor de intrede van nieuwe operatoren op de Brusselse markt.

Men stelt trouwens vast dat deze prestatie-indicatoren alleen verplicht zijn voor de leveranciers en facultatief zijn voor de DNB, met name wat de ODV betreft. Men zal het nagestreefde doel, de verbetering van de diensten aan de afnemers, nooit kunnen bereiken wanneer men slechts de prestatie van één enkele actor in de volledige leveringsketen beoordeelt. Men kan zich dus afvragen of het nuttig is een prestatie-indicator in te voeren voor de leverancier voor het scenario "verhuizing" en niet voor de DNB voor de "MOZA".

Brugel stelt voor om artikel 25sexiesdecies van de elektriciteitsordonnantie zoals ingevoegd door artikel 31 van het voorontwerp van ordonnantie als volgt te wijzigen:

- men dient de classificatie van de diensten die het voorwerp van een KPI zijn te schrappen. Het is beter ze te preciseren in de memorie van toelichting en het aan BRUGEL over te laten om ze uit te breiden of aan te passen op basis van de ontvangen feedback.
- men dient een toepassingsdrempel in te voegen naargelang het aantal afnemers die door een specifieke leverancier worden bediend.

Bovendien zou men, om de verdeling van de bevoegdheden tussen de Gewesten en de Federale Staat te eerbiedigen, de reikwijdte van de controle van de facturering moeten

preciseren. Het betreft uitsluitend de controle van de doorrekening van de distributietarieven.

Indien de voornoemde bepaling ondanks de voorgaande opmerking van Brugel wordt behouden, vraagt Brugel om de verwijzing naar de facturering te herformuleren. Aangaande de nieuwe paragraaf 1 van artikel 25sexiesdecies van de elektriciteitsordonnantie zoals ingevoegd door artikel 31 van het voorontwerp van ordonnantie adviseert Brugel de woorden "kwaliteit van de facturering" te vervangen door de woorden "kwaliteit van de doorrekening van de distributietarieven".

20°. Artikel 37 van het voorontwerp van ordonnantie

Dit artikel verplicht de leverancier om een aanbod te doen voor de aankoop van overtollige elektriciteit tegen de marktprijs. Bij gebrek aan afbakeningen zou een dergelijke formulering echter zeer ruim kunnen blijken en aanleiding kunnen geven tot discriminerende praktijken. Brugel meent dat het opportuun zou zijn de marktprijs te bepalen volgens een referentiemethodologie die door Brugel op basis van het voorstel van elke leverancier wordt goedgekeurd. Men zou de leveranciers kunnen verplichten om hun aankoopoffertes door te geven aan de prijsvergelijkingswebsite. De toepassing van één enkele methodologie op alle leveranciers zou de markt kunnen verstoren. Brugel meent bovendien dat het opportuun is om de categorie te preciseren van de producenten die kunnen eisen dat de leverancier het surplus van de geproduceerde elektriciteit aankoopt.

Daarom adviseert Brugel artikel 37 *in fine* aan te vullen met de volgende tekst:

"De marktprijs wordt bepaald aan de hand van de door Brugel gekozen referentiemethodologie".

Men dient ook de preciseren:

- dat het producenten betreft met een aansluitingsvermogen op het net van maximaal 56 kVA;
- dat de offerte de aankoop betreft.

21°. De nieuwe paragraaf 5 van artikel 30bis van de elektriciteitsordonnantie zoals ingevoegd door artikel 38 van het voorontwerp van ordonnantie

Dit artikel bepaalt dat Brugel haar jaarverslag moet indienen voor 31 mei van elk jaar. De termijn van 31 mei lijkt erg kort voor een kwaliteitsvolle rapportage, in de wetenschap dat de DNB en de leveranciers volgens de ordonnantie de voor het verslag vereiste gegevens voor 31 maart aan de regulator moeten bezorgen. De termijn van twee maanden die Brugel krijgt voor het opstellen, het vertalen, het laten goedkeuren en het drukken van een jaarverslag zou tot een veel minder diepgaande analyse leiden.

Twee opties zijn mogelijk:

- Ofwel wordt de termijn van 31 mei verschoven naar 30 juni of 1 september (zie het onderstaande punt);
- Ofwel wordt de termijn voor het bezorgen van de gegevens door de DNB en de leveranciers verschoven naar 28 februari.

Brugel vraagt om de optie te kiezen die het best rekening houdt met het evenwicht tussen de belangen van alle partijen.

Dit artikel bepaalt ook dat Brugel het verslag van de bedrijfsrevisor bij het Parlement moet indienen. De rekeningen van Brugel worden uitsluitend door het Rekenhof gereviseerd. Het brengt zijn verslag uit op 31 augustus. De datum van de verzending van het verslag aan het Parlement is dus niet verzoenbaar met de effectieve levering van het verslag door het Rekenhof.

Brugel vraagt om de woorden "van de bedrijfsrevisor" te vervangen door de woorden "van het Rekenhof" en in dit artikel rekening te houden met de datum van de levering van het verslag door het Rekenhof.

22°. Artikel 39 van het voorontwerp van ordonnantie

Om de rechtszekerheid te eerbiedigen, dient men in dit artikel te preciseren dat de Geschillendienst van Brugel ook bevoegd is voor geschillen in verband met schadevergoedingen en met de toepassing van de distributietarieven. Dit is wettelijk gerechtvaardigd wanneer er een beroep tegen de beslissingen van de Dienst wordt ingediend bij de Rechtbank van Eerste Aanleg.

Dit artikel zou moeten worden aangevuld met een nieuw punt 7° met de volgende tekst:

"met betrekking tot de klachten in verband met verzoeken om schadevergoeding en de toepassing van de distributietarieven".

23°. Punt 5° van artikel 30novies van de elektriciteitsordonnantie

Krachtens dit artikel is de Geschillendienst bevoegd voor de behandeling van beroepen tegen de beslissing van het BIM om een premie toe te kennen of te weigeren. Brugel heeft herhaaldelijk herinnerd aan zijn wens om deze bevoegdheid aan de Dienst te onttrekken om redenen van efficiëntie. Deze klachten zijn immers zeer technisch; ze hebben betrekking op technologieën in verband met de energie-efficiëntie die soms zeer geavanceerd zijn en buiten het expertisedomein van Brugel of de Geschillendienst vallen.

Daarom vraagt Brugel om punt 5° van artikel 30novies van de elektriciteitsordonnantie te schrappen en dit type van beroep aan een andere overheid toe te vertrouwen.

24°. Artikel 45 van het voorontwerp van ordonnantie

De formulering van dit artikel is niet duidelijk.

Brugel vraagt om artikel 45 van het voorontwerp van ordonnantie te verduidelijken.

5 Implicaties in termen van human resources en budget

Brugel heeft bij de lezing van het voorontwerp van ordonnantie de implicaties ervan voor haar eigen werking in termen van human resources en budget beoordeeld.

Brugel krijgt uitsluitend bijkomende opdrachten en er vallen geen opdrachten weg. Men noteert meer bepaald de volgende opdrachten:

- De voorafgaande analyse van de modelcontracten van de leveranciers om hun conformiteit met de bepalingen van de ordonnantie te onderzoeken;
- Het opstellen, toepassen en opvolgen van KPI's;
- De richtlijnen voor het betalingsplan;
- Een reeks taken voor de follow-up van de beheerders van het tractienet;
- De evolutie van de elektriciteitsmarkt naar een markt van steeds meer complexe en onderling geconnecteerde energiediensten.

Brugel meent overigens dat de uitbreiding van de bevoegdheden van de Geschillendienst, met de mogelijkheid om beroep aan te tekenen bij de Rechtbank van Eerste Aanleg, het aantal ingediende en ontvankelijke klachten zal doen toenemen.

Vanuit deze overwegingen en onder voorbehoud van een grondiger onderzoek van de voorgelegde versie, meent Brugel dat zeker 2 bijkomende VTE's nodig zullen zijn, terwijl de werklast verbonden met de richtlijnen voor het betalingsplan moeilijk in te schatten is. BRUGEL zou in het bijzonder een sociaaleconomische adviseur moeten zoeken voor het opstellen en de follow-up van de KPI's, en een juridisch assistent om de Geschillendienst te versterken en de modelcontracten van de leveranciers te onderzoeken. De eerste VTE is al voorzien in het personeelsplan van BRUGEL, in het perspectief van de nieuwe MIG en de opvolgingsverplichting die eruit voortvloeit. Een tweede VTE zou moeten worden aangeworven.

Op het vlak van het budget zou men, naast de personeelskosten, waarschijnlijk enkele studies moeten uitvoeren, maar dit in het huidige budgettaire kader van Brugel.

We merken echter op dat de financiële last van een geïnformatiseerde en beveiligde professionele follow-up van het beheer van de groenestroomcertificaten en de garanties van oorsprong in de volgende jaren beduidend dreigt toe te nemen. Het algemene werkingsbudget van Brugel, met een plafond van 15% van de ontvangsten van het energiefonds, mag niet door deze last worden beperkt.

Daarom zou het nuttig kunnen zijn dat deze last door de producenten van groene elektriciteit zou worden gedragen, zoals dat gebeurt in vrijwel alle entiteiten die in Europa de garanties van oorsprong beheren en deze diensten aan de begunstigden aanrekenen. Men zou een mechanisme zoals dat van het Waals Gewest kunnen onderzoeken.

6 Conclusies

Brugel wenst te herinneren aan de relevantie van veel wijzigingen die door het voorontwerp van ordonnantie worden aangebracht. Zoals in de voorgaande delen werd benadrukt, meent Brugel echter dat het opportuun zou zijn om bepaalde verbeteringen, verduidelijkingen of toevoegingen aan te brengen aan andere bepalingen die betrekking hebben op de bescherming van de consument, de promotie van groene elektriciteit, de ontwikkeling van nieuwe diensten of de organisatie en de bevoegdheden van Brugel.

Tot slot benadrukt Brugel het belang van het eerbiedigen en doen eerbiedigen van de exclusieve tariefbevoegdheid van de regulator, opdat hij ze volledig en sereen zou kunnen uitoefenen.

*   *

*